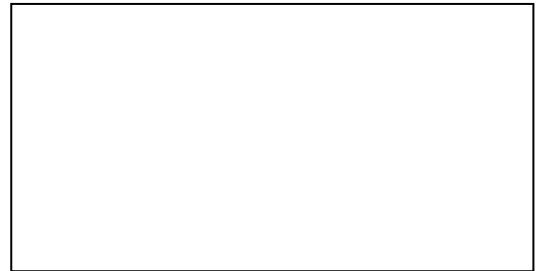

U Garčinu, 05. travnja 2021.

**STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM OPĆINE GARČIN ZA
RAZDOBLJE OD 2021. DO 2025. GODINE**

Naručitelj:
Općina Garčin

Informacije:
Brodsko-posavska županija
Općina Garčin
Hrvatski zavod za zapošljavanje
Hrvatski zavod za statistiku
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
Poslovna Hrvatska

Strateški razvojni program općine Garčin za razdoblje od 2021. do 2025. godine izradila je tvrtka **M&M Consulting d.o.o.** Izrada dokumenta financirana je EU sredstvima, odnosno kroz podmjeru 7.1. Ruralnog razvitka.

Sadržaj

1. Predgovor načelnika.....	4
2. Uvod i metodološki okvir.....	5
1.1. Analiza/ocjena stanja.....	5
1.2. SWOT analiza	5
1.3. Vizija i strateški ciljevi.....	6
1.3. Prioriteti i mjere.....	6
1.4. Financijski plan i provedba strategije.....	6
2. Analiza društveno–ekonomske situacije	7
2.1. Geoprostorna obilježja	7
2.2. Upravni ustroj.....	9
2.3. Stanovništvo	10
2.3. Infrastruktura	14
2.3.1. Prometna infrastruktura.....	14
2.3.2. Komunalna infrastruktura	16
2.3.3. Gospodarenje otpadom, zaštita okoliša i energetska učinkovitost.....	16
2.4. Gospodarstvo.....	17
2.4.1. Osnovni pokazatelji	17
2.4.2. Malo i srednje poduzetništvo.....	18
2.5. Poljoprivreda	19
2.5. Turizam	21
2.6. Tržište rada.....	22
2.7. Obrazovanje.....	27
2.8. - Ostala društvena infrastruktura	30
3. Vizija i strateški ciljevi.....	33
4. SWOT analiza	34
4.1. Javni sektor.....	34
4.2. Poljoprivredni sektor i gospodarstvo.....	35

4.3. Civilni sektor	37
5. Prioriteti i mjere.....	38
6. Provedba strategije: institucionalni i financijski okvir	44
6.1. Organizacijska struktura za provedbu Strategije	44
6.2. Financijski okvir (izvori financiranja).....	44
6.3. Usklađenost strategije s nacionalnim i regionalnim politikama	45
7. Praćenje učinaka i evaluacija realizacije postavljenih ciljeva	50
8. Komunikacija i informiranje	51
9. Zaključak	52
10. Prilozi	53
10.1. Obrazac za prikupljanje projekata	53

1. Predgovor načelnika

Poštovani sugrađani, stanovnici općine Garčin!

Strategija (Plan) razvoja Općine Garčin za razdoblje 2021. – 2025. godine je važan dokument kojim definiramo razvoj naše Općine za sljedeće razdoblje, a usklađena je s programima Kohezijske politike 2021. – 2027. programskog razdoblja Europske unije, tematskim područjima i horizontalnim politikama u okviru Nacionalne strategije razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine i Županijske razvojne strategije Brodsko-posavske županije. Strategija (Plan) je rađena u radnim skupina sastavljenim od stručnjaka iz područja poljoprivrede, poduzetništva i obrta, turizama, obrazovanja, kulture, sporta, infrastrukture, zdravstva, socijalne skrbi i demografije te zaštite okoliša i energetske učinkovitost. U proces izrade Strategije (Plana) uključeni su također i predstavnici civilnog društva, udruga, neprofitnih organizacija.

Želimo biti općina koja će se uravnoteženo razvijati u ruralnom prostoru – odnosno da koristimo potencijale ruralnog prostora i potičemo razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje. Europski zeleni plan, nova je strategija rasta Europe, a cilj je da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent na svijetu. Financirat će se ulaganje u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje industrija na inovacije, uvođenje čišćih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, povećanje energetske učinkovitosti zgrada, zbrinjavanje otpada i podizanje svijest građana o smanjenju količine otpada i potrebi neophodnog razvrstavanja otpada koji je ujedno i vrijedan resurs za daljnju preradu.

Želja nam je da Općina Garčin bude općina energetske neovisna koristeći sve dostupne resurse. Poticat ćemo postavljanje sunčanih elektrana na javnim zgradama i izgradnju solarnih elektrana, a što je smjer u kojem ide i Republika Hrvatska kroz svoje zakonodavne akte usklađene s europskim direktivama. Green New Deal za Hrvatsku je opsežan paket zakonodavnih rješenja, financijskih instrumenata i regulatornih alata koji bi trebali omogućiti da Europska unija ubrza svoju tranziciju prema dekarbonizaciji i maksimalnom smanjenju negativnih utjecaja na klimu. Europa želi industriju koja postaje zelenija, kružna i sve više digitalna, ali koja pritom zadržava svoju konkurentnost na globalnoj razini. Te će promjene zahtijevati prilagodbu i preobrazbu naše industrije, poticati projekte koji će ojačati MSP-ove (mikro, male i srednje poduzetnike) i omogućiti im da ostanu održivi i konkurentni na europskom i globalnom tržištu.

Poticat ćemo obrazovanje, usavršavanje i prekvalifikacija prema potrebama tržišta rada i novim standardima zanimanja jer digitalne tehnologije mijenjaju način poslovanja. Općina Garčin prema tome mora ići u ovom smjeru i planirati razvojne projekte koji će se moći financirati iz EU fondova. Vjerujemo da vizija Općine Garčin, a to je da budemo poželjno mjesto za život, je ostvariva te da projekti koje smo pripremali imaju uporište i u širim razvojnim politikama zajednica kojima pripadamo.

S poštovanjem,
Mato Grgić, dipl. iur.

Načelnik općine Garčin

2. Uvod i metodološki okvir

Strateški razvojni program općine Garčin, odnosno strategija razvitka temeljni je planski dokument kojim se određuju strateški ciljevi i prioritete održivog gospodarskog i društvenog razvitka općine. Strategija nastoji osigurati usmjeravanje na razvojno-perspektivne potencijale općine Garčin i njihovo iskorištavanje na najučinkovitiji način, odnosno stvoriti sveobuhvatan razvojni plan općine za sve ključne sektore i razvojna područja.

Strateški razvojni program izrađuje se za razdoblje od 2021. do 2025. Ovo je vremensko razdoblje usklađeno s programskim planiranjem na razini Europske unije i Republike Hrvatske, što omogućava lakše povezivanje općinskog razvojnog programa s dokumentima više razine.

Metodološki okvir koji je korišten za izradu Strateškog razvojnog dokumenta općine Garčin nastojao je obuhvatiti većinu uvriježenih načela kvalitetnog strateškog planiranja, te stoga izrada strategije obuhvaća sljedeća poglavlja:

1.1. Analiza/ocjena stanja

Ovo poglavlje sadrži osnovnu analizu postojećeg stanja s najvažnijim razvojnim obilježjima, trendovima, problemima i potrebama općine Garčin. Analiza/ocjena stanja služi kao podloga za utvrđivanje razvojnih prioriteta, a strukturirana je na sljedeći način:

- geoprostorna obilježja;
- upravni ustroj;
- stanovništvo;
- infrastruktura;
- gospodarstvo;
- tržište rada;
- obrazovanje;
- ostala društvena infrastruktura.

1.2. SWOT analiza

SWOT analiza podrazumijeva istraživanje svih važnijih karakteristika unutrašnjeg i vanjskog okruženja radi identifikacije strateških čimbenika koji će odrediti budućnost općine. U unutrašnjem se identificiraju snage i slabosti - resursi i kapaciteti na koje se općina može osloniti u svom razvitku i oni koji ograničavaju ili onemogućuju njezin daljnji razvitak. Vanjsko

se okruženje sastoji od prilika i prijetnji - resursa i kapaciteta izvan općine koji bi mogli biti iskorišteni za daljnji razvitak te oni koji ga mogu ograničiti.

1.3. Vizija i strateški ciljevi

Vizija sadrži sveobuhvatni opis željenog budućeg razvitka općine, koji se želi ostvariti do završetka ovog ciklusa strateškog planiranja. Strateški se ciljevi određuju na temelju prethodnih analiza i predstavljaju ključni element strateškog programa. Moraju biti konkretni, detaljni, fokusirani i dobro definirani, mjerljivi, ostvarljivi, realni u odnosu na resurse i vremenski ograničeni.

1.4. Prioriteti i mjere

Prioriteti proizlaze iz vizije i razrađuju strateške ciljeve. Mjere su intervencije i aktivnosti u nekom sektoru/području i predstavljaju okvir za pripremu i izradu konkretnih razvojnih projekata. Opis i sadržaj mjere uključuje:

- naziv,
- svrhu, cilj i obrazloženje,
- povezanost sa strateškim ciljem i prioritetom,
- mehanizme provedbe,
- nositelje, korisnike i ciljne skupine,
- okvirna financijska sredstva i njihove izvore,
- usklađenost s ciljevima i prioritetima u drugim strateškim dokumentima i programima (županijskim, nacionalnim i sektorskim te programima EU),
- pokazatelje za praćenje rezultata i razvojnih učinaka,
- razdoblje provedbe,
- rezultat i razvojni učinak te
- informiranje i komunikaciju.

1.5. Financijski plan i provedba strategije

Financijski plan sadrži indikativni i okvirni pregled te alokaciju financijskih sredstava po strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama, izvorima i razdobljima.

Poglavlje provedba strategije sadrži opis postupaka i nadležnost subjekata u provedbi strategije, njihove kapacitete te rokove provedbe.

2. Analiza društveno–ekonomske situacije

2.1. Geoprostorna obilježja

Općina Garčin smještena je u Brodsko-posavskoj županiji, tj. u južnom dijelu Slavonske nizine, 15 km istočno od grada Slavenskog Broda. Površina Općine Garčin iznosi 87,5 km², što iznosi 4,3% od ukupne površine Brodsko – posavske županije. Općinu Garčin čine naselja navedena u slijedećoj tablici.

Tablica 1. Naselja Općine Garčin

Naselja Općine Garčin	Površina km ²
Bicko Selo	7,5
Garčin	18,6
Klokočevik	14,5
Sapci	6,5
Selna	3,8
Trnjani	10,3
Vrhovina	12,7
Zadubravlje	13,6

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Garčin – 2020.

Općina na sjeveru graniči s općinom Levanjska Varoš, na istoku s općinom Donji Andrijević, na jugu s općinom Oprisavci i Klakar te na zapadu s Općinom Bukovlje i Gornja Vrba. Položaj Općine Garčin u Brodsko-posavskoj županiji možemo karakterizirati kao vrlo povoljan. Općina je smještena između južnih padina obronaka Dilj gore i savske ravnice, a naselja koja su podignuta uglavnom uz prometnice i lokalne ceste izgrađena su na oko 100 m nadmorske visine.

Neposredna blizina grada Slavenskog Broda, kao i dobar prometni položaj otvaraju znatne mogućnosti za prostorni i ekonomski razvoj. Općina Garčin smještena je na kontaktnom području pobrđa – južni obronci Dilj gore i savske ravnice, gdje su uz glavne prometne pravce nastala brojna naselja. Područjem Općine prolazi više državnih i županijskih cesta. Longitudinalno je presijeca autocesta Zagreb – Slavonski Brod – državna granice DC-4 te međunarodna željeznička pruga Novska – Vinkovci – Tovarnik (MG-2) na X paneuropskom koridoru koji predstavlja programsku osnovicu infrastrukturnog prometnog povezivanja Europske unije s drugim srednjoeuropskim zemljama (X koridor: Salzburg - Ljubljana - Zagreb - Beograd - Skopje - Solun). Preko područja Općine prelazi međunarodni naftovod JANAF-a, a u Zadubravlju je smješten terminal naftovoda s pripadajućim objektima.¹

¹Prostorni plan uređenja Općine Garčin (2020)

Slika 1. Geografski smještaj Općine Garčin

Klimatološke karakteristike prostora općine Garčin dio su klimatskih karakteristika širega prostora istočne Hrvatske. Cijelo područje, kao i širi prostor, ima sve odlike umjereno kontinentalne klime, koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena.

Osnovne su karakteristike ovoga tipa klime srednje mjesečne temperature iznad 10,5 °C tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijeg mjeseca ispod 21,4 °C te srednje temperature najhladnijeg mjeseca između -3 °C i 18 °C.

Kako na području Općine Garčin ne postoji meteorološka postaja, pa ni potrebna meteorološka mjerenja, za analizu su korišteni podaci s meteorološke postaje Slavonski brod. Kako je udaljenost Slavanskog Broda (postaje) od Garčina neznatna, opravdano se može na osnovu ovih podataka zaključivati i o klimi (podneblju) područja Općine Garčin.

Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi od 10,5°C (Slavonski Brod). Srednje mjesečne temperature su u porastu do srpnja, kada dostižu maksimum od 20,4°C (Slavonski Brod). Najhladniji mjesec u godišnjem hodu temperature zraka je siječanj sa srednjom temperaturom od -1,2°C (Slavonski Brod). Ovakav raspored srednjih temperatura zraka ukazuje da se u godišnjem hodu temperature javlja jedan par ekstrema, jedan maksimum i jedan minimum. Apsolutni minimum temperature zraka zabilježen je 1963. godine u Slavanskom Brodu - 27,8°C, a maksimum temperature koji je zabilježen u Slavanskom Brodu iznosio je 38,2°C.

Prosječna godišnja količina oborina na promatranom području kreće se od 777,8 mm (Slavonski Brod). U godišnjem hodu oborine izdvajaju se dva para ekstrema. Glavni maksimum se javlja početkom ljeta, najčešće u srpnju (Slavonski Brod) - 93,5 mm, a sporedni krajem jeseni, 70,5 mm u studenom (Slavonski Brod). Glavni minimum oborine javlja se sredinom jeseni, najčešće u listopadu - 48,8 mm (Slavonski Brod) dok se sporedni minimum javlja krajem zime ili početkom proljeća, u veljači - 45,1 mm (Slavonski Brod). Maksimalna dnevna količina oborine zabilježena u razdoblju 1959.-1978. god., u Slavanskom Brodu iznosila je 76,8 mm.

Obilježje ove klime je nepostojanje izrazito suhih mjeseci, oborina je više u toplom dijelu godine, a prosječne godišnje količine se kreću od 700 do 800 mm.

Klimatske prilike ovog prostora odlikuje homogenost klimatskih prilika, a određena odstupanja javljaju se uslijed reljefnih osobina prostora. Klimatske prilike su također određene i pripadnošću i položajem ovog područja širem prostoru Panonske nizine, te se može generalno konstatirati da se, u klimatskom smislu, ovo područje nalazi na prijelazu između vlažnijih osobina kontinentalne klime na zapadu i sušnijih područja na istoku.

U Općini Garčin 53% površina, ili 998 ha, pokriveno je šumama. Južni obronci Dilj-gore, do 400 m nadmorske visine, pokriveni su hrastom kitnjakom (*Quercus petraea*) i običnim grabom (*Carpinus betulus*), te u manjoj mjeri cerom, šumskom trešnjom, klenom, gorskim javorom, lipom i bukvom u višim predjelima.

U nižim predjelima tj. u sloju grmlja prevladava lijeska, obična kurika, glog, svib, divlja kruška, divlja jabuka i divlja ruža. Prizemno raslinje obuhvaća biljke šumarice, šafran, šumska i žuta broćika, plućnjak, lipica, jaglac, šumska ljubica, zmijina čestoslavica i dr. koje se nalaze na području Općine. U sloju drveća ravničarskog dijela Općine dominira hrast lužnjak, obični grab, poljski jasen, nizinski brijest te zanemariv dio klena.

Sloj grmlja ovoga dijela otpada na lijesku, pasdrijen, glog, klen, obični likavac, običnu kuriku, crni trn i svib, dok u sloju niskog raslinja ravničarskog dijela najčešće prevladava zečje zelje, šaš, čestoslavica, plava kupina, šumska jagoda, blaženak, velika vlasulj, kopitnjak, kravojac, kozlac pjegavi, bahorica, crevac, zdravčica, lazarkinja, šumarica i bršljan.

Od kategorije tálā - osobito vrijedna obradiva, vrijedna obradiva, ostala obradiva poljoprivredna, ostala poljoprivredna tla, šume i šumska zemljišta - na prostoru su općine Garčin uglavnom zastupljene površine vrijednog obradivog tla.

2.2. Upravni ustroj

Općina Garčin jedinica je lokalne samouprave osnovana Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 90/92, 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00 i 129/00). Općina u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Dan općine Garčin je 18. travnja, a službeno glasilo izlazi pod nazivom "Službeno glasilo Općine Garčin".

Tijela Općine Garčin su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga Općine te

obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Način rada Općinskog vijeća uređuje se Poslovníkom. Općinsko vijeće ima trinaest vijećnika, a vijećnici se biraju na način propisan zakonom. Općinsko vijeće ima predsjednika i potpredsjednika, donosi Poslovník i Statut Općine, proračun, opće i druge akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga općine, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednika Općinskog vijeća, osniva, bira i razrješuje članove radnih tijela Općinskog vijeća, uređuje ustrojstvo i djelokrug Jedinštenog upravnog odjela, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za općinu, raspisuje lokalni referendum, obavlja i druge poslove koji su mu zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug.

Izvršno tijelo općine je općinski načelnik. Općinski načelnik bira se na način propisan posebnim zakonom. Općinski načelnik u obavljanju svoje dužnosti zastupa Općinu, predlaže Općinskom vijeću donošenje općih i drugih akata iz djelokruga Općinskog vijeća i priprema prijedloge općih akata, izvršava i osigurava izvršavanje općih akata Općinskog vijeća, utvrđuje prijedlog proračuna općine, upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu općine, upravlja prihodima i rashodima te obavlja i druge poslove koji su stavljeni u nadležnost općinskog načelnika.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinštveni upravni odjel. Ustrojstvo Jedinštenog upravnog odjela uređuje se općim aktima, a njegovim radom upravlja pročelnik. Jedinštveni upravni odjel neposredno izvršava i nadzire provođenje općih akata Općinskog vijeća i akata općinskog načelnika, donosi pojedinačne akte kojima rješavaju pitanja o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, vodi očevidnike određene zakonom i drugim propisima i izdaje propisana uvjerenja i potvrde, obavlja i druge poslove od interesa za Općinu i njena tijela sukladno zakonima, Statutu i drugim propisima.

Općinsko vijeće može pojedinu osobu koja je zaslužna za osobit razvitak i ugled općine proglasiti počasnim građaninom. Općinsko vijeće može dodjeljivati nagrade i druga javna priznanja građanima i pravnim osobama za osobite uspjehe na svim područjima gospodarskog i društvenog života od značaja za općinu. Javna se priznanja mogu dodjeljivati i državljanima drugih zemalja, općinama prijateljima, međunarodnim udrugama i organizacijama te udrugama i organizacijama drugih država ili njihovim tijelima.

2.3. Stanovništvo

Na području Općine Garčin, a na temelju podataka Popisa stanovništva iz 2011. godine popisano je 4.806 osoba što čini udio od 3,03% od ukupnog broja stanovnika u Brodsko - posavskoj županiji. Na prostoru Općine Garčin živjelo je prema Popisu stanovništva 2001. godine 5.586 stanovnika. Usporedba Popisa stanovništva iz 2001. godine s Popisom iz 2011. godine pokazuje da područje Općine Garčin karakterizira pad broja stanovnika.

Tablica 2. Ukupan broj stanovnika u Općini Garčin

	Stanovništvo		
	2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)
Općina Garčin	5.586	4.806	86,0
m	2.786	2.436	87,4
ž	2.800	2.370	84,6
Bicko Selo	568	517	91,0
Garčin	1.039	911	87,7
Klokočevik	650	607	93,4
Sapci	566	504	89,0
Selna	350	308	88,0
Trnjani	857	786	91,7
Vrhovina	302	261	86,4
Zadubravlje	988	912	92,3

S obzirom na podatke prikazane u prethodnoj tablici očigledan je pad broja stanovnika Općini Garčin. U razdoblju od 10 godina broj stanovnika Općine se smanjio za 780 stanovnika, što je vidljivo i u prikazanoj tablici.

Prema popisu stanovništva iz 2011., općina Garčin ima 4806 stanovnika, od čega je 2436 (50,69%) muškaraca i 2370 (49,31%) žena. Najviše stanovnika, njih 912, smješteno je na području naselja Zadubravlje, dok u naselju Vrhovina ima tek 261 stanovnik. Za hrvatski jezik, kao materinji izjasnilo se 4.762 osobe ili 99,08%.

Katolici čine 4.315 osoba ili 89,78%, da su pravoslavci izjasnilo se 355 osoba ili 7,39%, a da nisu vjernici izjasnilo se 32 osobe ili 0,67%. Preostali dio postotka od 0,91% čine ostale regije, pokreti i svjetonazori. Oni koji se nisu izjasnili čine postotni udio od 1,25% ili ukupno 60 osoba. Navedeno je prikazano i u sljedećoj tablici.

Tablica 3. Stanovništvo Općine Garčin prema vjeri

	Garčin	%
Ukupno	4.806	100,00
Katolici	4.315	89,78
Pravoslavci	355	7,39
Protestanti	7	0,15
Ostali kršćani	18	0,37
Muslimani	10	0,21
Židovi	-	-
Istočne religije	1	0,002
Ostale religije, pokreti i svjetonazori	1	0,002
Agnostici i skeptici	1	0,002
Nisu vjernici i ateisti	32	0,67
Ne izjašnjavaju se	60	1,25
Nepoznato	6	0,0012

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine nacionalni sastav stanovništva Općine Garčin u najvećem postotku čine:

- Hrvati: 4.433 (92,24%)
- Srbi: 306 (6,37%)
- Bošnjaci: 11(0,23%)

Iz navedenog proizlazi da je stanovništvo na području Općine uvelike hrvatske nacionalnosti, što je i prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 4. Stanovništvo prema narodnosti Općine Garčin

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj		
	Općina Garčin	%
Ukupno	4.806	100,00
Hrvati	4.433	92,24
Albanci	5	0,1
Austrijanci	-	-
Bošnjaci	11	0,2
Mađari	2	0,04
Makedonci	1	0,02
Nijemci	5	0,1
Poljaci	-	-
Romi	-	-
Rumunji	1	0,02
Slovenci	1	0,02
Srbi	306	6,37
Ukrajinci	3	0,06
Rusi	-	-
Rusini	-	-
Slovaci	-	-
Ostali	2	0,04
Ne izjašnjavaju se	34	0,7
Nepoznato	2	0,04

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

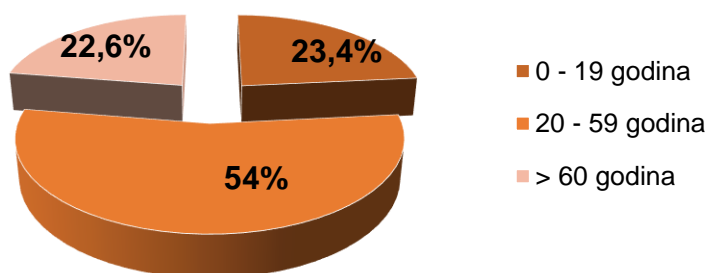
Prosječna starost stanovnika Općine Garčin na temelju podataka iz 2011. godine je 40,5 godina, Brodsko - posavske županije 38,7 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina, te se može zaključiti da stanovništvo Općine Garčin ne stari brže od ostatka RH, štoviše prosječna starost stanovnika Općine je ispod prosjeka uspoređujući ga s prosjekom RH (stanovništvo je u prosjeku mlađe za 1,2 godine), no uspoređujući ga s prosječnom starosti Županije stanovništvo je u prosjeku starije za 1,8 godina.

Tablica 5. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Garčin

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno stanovništvo (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	70 i više godina	Prosječna starost
Ukupno	4.806	355	809	1.007	1.127	3.171	1.081	826	388	40,5
M	2.272	184	421	515	578	1.674	455	330	140	38,7
Ž	2.197	176	411	521	570	1.497	626	496	248	42,4

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Tablica 6. - Dobna struktura stanovništva Općine Garčin

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Najviše stanovnika Općine Garčin pripada kontingentu stanovnika od 20 – 59 godina (54%), a najmanji broj stanovnika pripada kontingentu od 60 godina na više (22,6%), prema čemu se može zaključiti kako Općina Garčin ima nezadovoljavajući postotak mlade populacije koja čini manje od 1/4 stanovništva Općine. Kao i većina mjesta (općina i gradova u RH) i Općina Garčin ima sve većih problema s emigracijama i iseljavanjem mladih ljudi. Osnovne odrednice populacijske dinamike su priraštaj (prirodno kretanje) i migracije (prostorna pokretljivosti) stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika prostora.

U pogledu prirodnog prirasta stanovništva u slijedećem grafikonu i tablici vidljiv je negativan prirodni prirast kako u Republici Hrvatskoj i u Brodsko - posavskoj županiji, tako i u Općini Garčin. Analiza prirodnog prirasta stanovništva u 2019. godini pokazuje da Brodsko – posavska županija ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo. Prirast u Županiji je iznosio -798.

Prirodni prirast Općine Garčin je također bio negativan i iznosio -22, pa je tako i indeks živorođenih u odnosu na umrle bio manji od 100 i iznosio 63,3.

Tablica 7. - Prirodno kretanje stanovništva u 2019. godini

PODRUČJE	ROĐENI		UMRLI	UMRLA DOJENČAD		PRIRODNI PRIRAST	BRAKOVI		VITALNI INDEKS (ŽIVOROĐEN NA 100 UMRLIH)
	Živorodeni	Mrtvorodeni		Ukupno	Do 6 godina starosti		Sklopljeni	Razvedeni	
RH	36.135	161	51.794	143	40	-15.659	19.761	5.936	69,8
BPŽ	1.99	8	1.997	8	6	-798	837	213	60,0
Općina Garčin	38	-	60	-	-	-22	35	5	63,3

Broj kućanstva (prema Popisu stanovništva 2011. godine) u Općini Garčin iznosi 1494, iz čega proizlazi da je prosječan broj osoba u kućanstvu 3,22, a prevladavaju kućanstva s dva člana (24,4%), zatim samačka kućanstva (18,7%), kućanstva s tri člana (16,4%), te kućanstva s četiri člana čiji je udio u postotku 15,7%.

Prema Popisu stanovništva 2001. godine u Općini Garčin je zabilježeno 1.717 domaćinstava što je u usporedbi s Popisom 2011.godine pad od 12,9 %. Pad broja domaćinstava padao je zajedno s brojem stanovnika.

Tablica 8. Privatna kućanstva prema tipu i broju članova

Općina Garčin	Ukupno	Broj članova kućanstva											Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i više	
Broj kućanstava	1.494	280	365	245	235	194	115	32	21	3	3	1	3,22
Broj osoba	4.806	280	730	735	940	970	690	224	168	27	30	12	

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

2.3. Infrastruktura

2.3.1. Prometna infrastruktura

Cestovna mreža - infrastrukturna osnova cestovnog prometa, strukturirana je kao mreža javnih i ostalih cesta (nerazvrstane ceste). Javne se ceste dijele na autoceste, državne, županijske i lokalne.

Cestovni prometni sustav na području Brodsko-posavske županije utvrđen je tako da mreža državnih i županijskih cesta povezuje sva središnja naselja te gospodarske i druge važne sadržaje, a ostale sadržaje povezuje mreža lokalnih i nerazvrstanih cesta.

Dobra prometna infrastruktura omogućuje kvalitetan i ujednačen razvoj naselja na području Općine Garčin. To se odnosi i na razvoj komunalne infrastrukture koja u pravilu prati prometni sustav. Postojeće prometnice zadovoljavaju, uz nužno dodatno uređenje i proširenje sustava radi što kvalitetnijeg razvoja Općine. Pod uređenjem prometnica smatra se da treba voditi brigu, ne samo o kolnicima, već i izgradnji autobusnih ugibališta s nadstrešnicama, obostranih nogostupa u naseljima, nadopuniti i održavati signalizaciju, izvesti kvalitetnu javnu rasvjetu te osigurati kvalitetni pristup izletištima radi turističke ponude. Javni prigradski autobusni promet putnika zadovoljava, no u daljnjem razvoju područja moguće je uvođenje i novih voznih linija s bolje usklađenim voznim redom.

U sljedećoj tablici je dan prikaz razvrstanih cestovnih prometnica.

Tablica 9. - Razvrstane ceste na području Općine Garčin

Kategorija javne ceste	Dužina ceste na području Općine (km)
Autocesta	8,72
Državne ceste	-
Županijske ceste	26,47
Lokalne ceste	8,41
UKUPNO	43,6
CESTOVNA GUSTOĆA (kilometri/1000 km²)	499,26

Izvor: <http://www.zuc-bpz.hr/>

Cestovni promet jedina je grana prometnog sustava prisutan na području općine Garčin, gdje se nalaze trase sljedećih razvrstanih cesta:

Ž 4188 Klokočevik (L 42041) – Zadubravlje – Trnjanjski Kuti (Ž 4210)

Ž 4212 Slavonski Brod (D423) – Donja Vrba – Zadubravlje (Ž 4188)

Ž 4216 Garčin (Ž 4202) – Bicko Selo Oprisavci (Ž 4210)

L 42041 Šušnjevci (Ž4187) – Vrhovina – Klokočevik – Novo Topolje (Ž 4163)

L 42042 Surevica (L42041) – Garčin (Ž 4202)

L Željeznička postoja Garčin – Ž 4216

Autocesta A3 – Slavonski Brod – Granični prijelaz Bajakovo

2.3.2. Komunalna infrastruktura

Kroz sva naselja u Općini Garčin prošla je vodovodna i plinska mreža tako da svako kućanstvo ima priliku priključka na iste. Od telekomunikacijske mreže postoje telefonske glavne čvorne i krajnje centrale: Selna i Vrhovina.

Potrebe napajanja električnom energijom općina Garčin pokriva iz TS2DV 110/35 kV Podvinje - Donji Andrijevcu preko TS 35/10, te dalje preko mreže visokonaponskih kabela do lokalnih trafostanica koje postoje u svim naseljima.

Kroz naselja Sapci, Garčin, Bicko Selo, Trnjani, Selna i dio naselja Zadubravlje postavljena je rasvjeta, dok se u naseljima Klokočevik i Vrhovina planira postavljanje iste u 2021. godini, a za koju je izrađena projektno-tehnička dokumentacija.

Kanalizacijski sustav Općine Garčin je izgrađen, ali nije u funkciji. Zahvaća sljedeća naselja: Bicko Selo, Sapci, Selna, Garčin, Trnjani i Zadubravlje.

Potrebno je izgraditi pročištač, čija se izgradnja planira u Bickom Selu i Zadubravlju u roku od 3 – 4 godine. U naselju Klokočevik se izgradnja kanalizacijske mreže trenutno ne planira.

Odvodnja fekalnih otpadnih voda u naseljima se uglavnom rješava izvedbom individualnih sabirnih jama s taložnicama, koje ne osiguravaju učinkovitu zaštitu okoliša.

2.3.3. Gospodarenje otpadom, zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Gospodarenje otpadom na području općine Garčin organizirano je sukladno zakonskim odredbama. Obuhvaćenost stanovništva organiziranim skupljanjem i odvozom otpada je 100%. Komunalni otpad prikuplja se putem kanti, a skupljanje i odvoz obavlja tvrtka Runolist d.o.o. Vrpolje. Komunalni otpad se odlaže na deponij u Đakovu.

Radi boljeg gospodarenja otpadom, odnosno izvršavanja obveze odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada, na području Općine Garčin u naselju Trnjani (sajmište) izgrađeno je reciklažno dvorište čiju izgradnju je sufinancirala Europska unija i Republika Hrvatska.

Općina Garčin je uspjela realizirati sanaciju svih divljih odlagališta na svom području, pa se tako saniranje otpadom onečišćenog tla vrši po potrebi, a provodi se stalni nadzor i kontrola na lokacijama na kojima je bilo odlaganje otpada.

Na području Općine nema značajnijih poslovnih subjekata koji proizvode veće količine opasnog otpada koji se mora zbrinjavati po posebnim propisima. Jedino su zdravstvene ambulante dužne zbrinjavati medicinski otpad po posebnim propisima.

Općina Garčin posebne napore ulaže i na području zaštite okoliša i energetske učinkovitosti. Tijekom proteklih su godina uložena sredstva u izradu projektne dokumentacije vezane uz

energetsku obnovu komunalne i društvene infrastrukture, kao i za potrebe postavljanja postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora.

Na području Općine Garčin nalazi se pogon za prikupljanje nusproizvoda životinjskog porijekla, a koje sakuplja i zbrinjava tvrtka Agroproteinka d.d. iz Sesevskog Kraljevca. U sabiralištu u Garčinu se redovito i sigurno prikupljaju životinjski nusproizvodi s mjesta nastajanja i isto tako redovito, odnosno na dnevnoj bazi, otpremaju u Agroproteinkine pogone za preradu u Sesevskom Kraljevcu. Izgradnja sabirališta predstavlja važan iskorak u sprječavanju nekontroliranog odlaganja i razmnožavanja patogenih mikroorganizama. Sabiralište je izgrađeno 2013. godine u skladu s propisima i regulativom Ministarstva poljoprivrede i zadovoljava sve strogo propisane uvjete vezane uz lokaciju, kapacitet i tehnološku opremljenost najsuvremenijih objekata ovog tipa.

Sabirališta su ekonomski i ekološki najprihvatljivija rješenja za zbrinjavanje životinjskih nusproizvoda, a prema preliminarnim proračunima u sabiralište u Garčinu bi se dnevno trebalo dopremiti preko 20,00 tona svih kategorija nusproizvoda životinjskog podrijetla. Sabirališta su tranzitni centri u kojima nema prerade ni proizvodnje i ovakvim načinom zbrinjavanja nusproizvoda zaštita okoliša se podiže na najvišu razinu, stoga sabiralište u Garčinu predstavlja značajan doprinos zaštiti ljudskog i životinjskog zdravlja kao i zaštiti okoliša čitave Brodsko-posavske županije kao i susjednih županija.

2.4. Gospodarstvo

2.4.1. Osnovni pokazatelji

Sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 147/14, 123/17 i 118/18) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti ("Narodne novine" br. 132/17.), ocjenjivanje se stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji na indeksu razvijenosti. Pri izračunu indeksa razvijenosti koriste se sljedeći pokazatelji navedeni u Uredbi o indeksu razvijenosti ("Narodne novine" broj 147/14 i 123/17): prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva (tercijarno obrazovanje) i indeks starenja. Brodsko-posavska županija svrstana je u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti manja od 75% prosjeka Republike Hrvatske. Općina Garčin svrstana je u III. skupinu jedinica lokalne samouprave, čija je vrijednost indeksa razvijenosti manje od 50% prosjeka Republike Hrvatske. Jedinice lokalne samouprave svrstane u I., II., III. i IV. skupinu, među kojima je i općina Garčin, stječu status potpomognutog područja, odnosno područja čiji je razvitak potrebno dodatno poticati.

2.4.2. Malo i srednje poduzetništvo

Porast zaposlenosti, podizanje životnog standarda i novi zamah nacionalnog gospodarstva mogući su jedino uz punu podršku poduzetništva. Malo i srednje poduzetništvo glavni su pokretači gospodarskoga razvitka i generatori novih radnih mjesta. Na području općine Garčin posluje 74 subjekta malog gospodarstva i 1 ustanova, od toga 33 trgovačkih društava i 41 obrt. U naselju Garčin sjedište ima 22 subjekata malog gospodarstva, u Sapcima 5, u Bickom Selu 12, Trnjanima 17, Zadubravlju 9, u Selnoj 6, u Klokočeviku 4, dok u Vrhovinai ne postoji subjekta malog gospodarstva.

Prema podacima Hrvatske gospodarske Komore iz 2020. godine, na području Općine Garčin nalazi se ukupno 75 aktivnih pravnih subjekata (poduzeća) raznih djelatnosti. Najviše poduzeća nalazi se na području naselja Garčin koje je i središte (sjedište) Općine.

Većina je subjekata registrirana za djelatnosti poljoprivrede, potom trgovine, proizvodnje, usluga, ugostiteljstvo, turizam i lovni turizam, građevinarstvo, knjigovodstvene usluge, preradu i promet žitarica.

S ciljem stvaranja preduvjeta za razvitak gospodarstva na svom području, rješavanja prostornih problema poduzetnika te poticanja budućih poduzetnika na ulaganje, osnivaju se i infrastrukturno opremaju poduzetničke zone. Infrastrukturnim opremanjem zona kao budućih jezgri gospodarskog razvitka stvaraju se pretpostavke za kreiranje novih radnih mjesta, racionalizaciju korištenja resursa (prostor, energija, infrastruktura), veću učinkovitost proizvodnih procesa, povećanje prihoda jedinica lokalne samouprave, porast izvoza, angažiranje građevinske operative u opremanju zona.

Na području općine Garčin osnovane su dvije poduzetničke zone: Poduzetnička zona Zadubravlje i Poduzetnička zona Trnjani-Klokočevik. Zona Zadubravlje osnovana je Odlukom o formiranju radne zone u katastarskoj općini Zadubravlje od 15. prosinca 2005. godine (Klasa: 021-05/05-01/21, Urbroj: 2178/06-01-05-01). Nalazi se na ulazu u naselje Zadubravlje iz smjera naselja Trnjani, neposredno uz prometnicu Trnjani-Zadubravlje. Zona je u potpunosti komunalno i infrastrukturno opremljena, a površina je 3,90 ha od čega je 3,41 ha prodano poduzetnicima, a 0,49 ha obuhvaća infrastruktura.

Zona Trnjani-Klokočevik osnovana je Odlukom o izgradnji poduzetničke zone, Klasa: 021-05/13-02/205, Urbroj: 2178/06-13-01-1, od 13. veljače 2013. godine.. Nalazi se na izlazu iz naselja Trnjani u smjeru sjevera prema naselju Klokočevik. U zoni je planirano obavljanje svih djelatnosti, infrastrukturno nije opremljena. Površina je 13,00 ha i u cijelosti je slobodna za investiranje. U tijeku je izrada parcelacijskog elaborata.

Blizina grada Slavonskog Broda općini Garčin prijetnja je razvitku malog i srednjeg poduzetništva na području općine jer većina poduzetnika kao mjesto poslovanja bira okruženje koje je urbanije i bliže krajnjim korisnicima. Dodatnim poticajima, kao i aktivnostima oko pokretanje izgradnje poduzetničke zone potrebno je stvoriti ekonomske i prostorne preduvjete za razvitak malog i srednjeg poduzetništva i novo zapošljavanje, s posebnim naglaskom na razvitak prerade poljoprivrednih proizvoda.

Strateški razvojni program općine Garčin za razdoblje od 2021. do 2025. godine

Ukupno	1494	2.694,22	2.445,34	205,76	7,50	0,00	35,62	219	548	93	2.464	26.244
bez zemlje	749	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
do 0,09 ha	155	5,40	4,91	0,40	0,01	0,00	0,08	0	3	12	88	693
0,10 do 0,49 ha	201	46,67	40,56	4,68	0,40	0,00	1,03	4	50	19	300	1.302
0,50 do 0,99 ha	80	53,32	45,90	5,37	0,49	0,00	1,56	3	24	14	152	746
1,00 do 2,99 ha	156	270,54	234,36	29,51	1,85	0,00	4,82	2	22	9	540	2.906
3,00 do 4,99 ha	62	237,66	206,56	20,84	0,62	0,00	9,64	4	58	6	427	766
5,00 do 7,99 ha	44	271,82	217,42	45,82	2,26	0,00	6,32	18	187	10	308	6.432
8,00 do 9,99 ha	10	88,08	66,63	10,15	0,00	0,00	11,30	16	131	3	111	2.106
10,00 do 19,99 ha	12	151,07	118,99	30,93	0,57	0,00	0,58	5	3	0	139	4.111
20,00 ha i više	25	1.569,66	1.510,01	58,06	1,30	0,00	0,29	165	42	0	123	4.092

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Obradive poljoprivredne površine na području općine Garčin omogućuju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju ratarskih kultura.

Peradarska proizvodnja najznačajnija je grana stočarstva i jedna je od ukupno najvažnijih grana poljoprivredne proizvodnje. Osim što se u sustavu peradarske proizvodnje osiguravaju važni proizvodi (jaja i meso), njezina je važnost posebice naglašena zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Uz peradarsku proizvodnju, uzgoj i proizvodnja svinja imaju dugu tradiciju, kako u Brodsko-posavskoj županiji, tako i na području općine Garčin.

Tablica 11. - Privatna kućanstva prema korištenome poljoprivrednom zemljištu, broju stoke i peradi

Skupine kućanstava prema korištenome poljoprivrednom zemljištu	Ukupno	Broj kućanstava									
		S oranica ma	S voćnjacima	S vinogradima	S maslinicima	s ostalim poljoprivrednim zemljištem (livade, pašnjaci i dr.)	S govedima	S ovcama	S kozama	Sa svinjama	S peradima
Ukupno	1.494	704	172	37	-	40	18	35	25	260	573
bez zemlje	749	-	-	-	-	-	1	5	8	33	159
do 0,09 ha	155	146	23	1	-	2	-	1	2	12	65

0,10 do 0,49 ha	201	189	33	3	-	5	1	4	5	27	100
0,50 do 0,99 ha	80	77	18	5	-	6	1	4	5	22	51
1,00 do 2,99 ha	156	145	37	12	-	8	1	4	1	77	98
3,00 do 4,99 ha	62	60	23	6	-	8	2	4	2	41	47
5,00 do 7,99 ha	44	41	25	5	-	6	4	5	1	23	28
8,00 do 9,99 ha	10	9	2	-	-	3	3	5	1	6	7
10,00 do 19,99 ha	12	12	4	3	-	1	1	1	-	8	10
20,00 ha i više	25	25	7	2	-	1	4	2	-	11	8

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Aktualno stanje poljoprivrede na području općine Garčin slično je stanju na području Brodsko-posavske županije, a obilježava ga usitnjenost poljoprivrednog zemljišta, visok postotak mješovitih poljoprivrednih kućanstava, a relativno mali broj kućanstava koja žive isključivo od poljoprivrede, nepostojanje zaokruženih ciklusa proizvodnje i nedostatak preradbenih kapaciteta, problemi oko legalizacije poljoprivrednih objekata, nedostatak organizirane edukacije poljoprivrednika.

S ciljem stvaranja potrebnih preduvjeta za razvitak i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje, općina Garčin se s Brodsko-posavskom županijom uključila u provedbu različitih projekata u funkciji poljoprivrede, među kojima je i državna izmjera i katastar nekretnina, kontrola plodnosti tla na poljoprivrednim gospodarstvima, uređenje građevina detaljne melioracijske odvodnje i projekt obrane od tuče avio-generatorima.

2.5. Turizam

Okosnica razvitka turizma na području općine Garčin vezana je uz objekte sportsko-rekreacijskog karaktera.

Turizam, kao jedna od važnijih i strateških gospodarskih grana Brodsko-posavske županije, na području Općine Garčin je tek u začetku i predstavlja neiskorišteni potencijal Općine. Na području Općine su stvoreni novi standardi života koji rezultiraju stvaranjem uvjeta za razvoj seoskog života i razvoj ruralnog turizma. Turizam bi tako trebao biti gospodarska osnova razvoja temeljena na ekonomiji malih razmjera. Sadržajno, to znači afirmaciju poduzetništva aktiviranjem obiteljskih posjeda, malih pogona, farmi, pojedinačne inicijative i manjih sportskih centara i sl.

Od turističkih objekata na području Općine, u Selni već duži niz godina radi motel Selna s restoranom, prenoćištem i bazenima. U Garčinu je otvoren Ranč Ramarin na kojem se održavaju državna takmičenja u daljinskom jahanju, a u sklopu ranča se nalazi izletišta s jezerima, restoran s kuhinjom i dvoranom, te prenoćištem za 40 osoba. Na području naselja Vrhovina nalazi se i Vila Čop sa bazenom.

Područje Općine može postati destinacija za turiste, ali i za lokalno i regionalno stanovništvo. Uz razvoj smještajne ponude, prvenstveno seoskog turizma, ovaj prostor može postati mjesto kraćih izleta (vikend). Prednosti seoskog turizma za ovu sredinu su: mogućnost dodatnog zapošljavanja seoskog domaćinstva, ostvarenje dodatnog prihoda, poticanje razvoja poljoprivrede i njezino povezivanje s turizmom, razvoj gospodarstva regije, očuvanje povijesnih, graditeljskih i kulturnih vrednota sela.

Kroz povezivanje dviju strateških grana ruralnoga prostora - poljoprivrede i turizma, potrebno je stvoriti preduvjete za dodatni razvitak posebnih turističkih sadržaja, kao i prateće djelatnosti, s naglaskom na seoski turizam, sportsku rekreaciju i ugostiteljsku ponudu autohtonih proizvoda.

2.6. Tržište rada

Brojnost, dobna, spolna i obrazovna struktura stanovništva te njegova ekonomska aktivnost presudne su odrednice društveno-ekonomskog razvitka. Niska stopa ekonomske aktivnosti podrazumijeva nezadovoljavajuću razinu korištenja radnih potencijala te uzrokuje nižu razinu proizvodnje, gospodarskog blagostanja i konkurentnosti.

Podaci iz Popisa 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina ukazuju da je:

- ukupan broj osoba starijih od 15 godina 3.997
- bez školske spreme ukupno 81 osoba, što je 2,0%
- nepotpuno osnovno obrazovanje imalo 405 osoba, tj. 10,1% osoba
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) imalo ukupno 3.510 osoba, što je 87,9% osoba (najbrojniji su oni sa srednjim obrazovanjem – 48,96%)
- svega 4,9% stanovnika visoko obrazovano
- visokoobrazovanih na području Općine je 198 osoba od čega 95 osoba ima stručni studij, 102 sveučilišni studij a jedna osoba ima doktorat znanosti

Tablica 12. Stanovništvo općine Garčin staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti i spolu, popis iz 2011.

Općina	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni
Garčin	Ukupno	3.997	1.186	427	2.384
	Muškarci	2.004	785	215	1.004
	Žene	1.993	401	212	1.380

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Od ukupno 3.397 stanovnika općine Garčin starih 15 i više godina, zaposleno je njih 1.186 ili 29,67 %, što je manje od prosjeka Brodsko-posavske županije (31,78 %) te Republike Hrvatske (41,40 %). Posebno zabrinjava podatak da je od zaposlenih tek 401 ili 33,81 % žena.

Čak 59,64 % stanovništva općine Garčin starih 15 i više godina je ekonomski neaktivno, što je više u odnosu na područje Brodsko-posavske županije (56,49 %) i Republiku Hrvatsku (50,49 %). Od ekonomski neaktivnog stanovništva njih 1121 ili 47,02 % su umirovljenici (604 muškarca i 517 žena), zatim slijedi 401 osoba (26,47 %) koje se bave obvezama u kućanstvu (37 muškaraca i 594 žene), 14,97 %, odnosno 357 učenika ili studenta (182 muškarca i 175 žena) te 275 ili 11,54 % ostalih neaktivnih osoba (813 muškaraca i 94 žene).

Tablica 13. Stanovništvo općine Garčin prema glavnim izvorima sredstava za život i spolu, popis iz 2011.

Izvori sredstava za život	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Prihodi od stalnog rada	726	361	1.087
Prihodi od povremenog rada	96	41	137
Prihodi od poljoprivrede	61	23	94
Starosna mirovina	280	180	460
Ostale mirovine	334	351	685
Prihodi od imovine	1	0	1
Socijalna naknada	152	152	304
Ostali prihodi	60	46	106
Povremena potpora drugih	67	64	131
Bez prihoda	758	1.203	1.961

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Zbir podataka po stupcima veći je od broja stanovnika općine Garčin jer su osobe mogle dati i dva odgovora (dva različita prihoda) te su stoga te osobe iskazane u dva stupca. Na području općine Garčin 1.961 je stanovnika (40,80 %) bez prihoda. Iako je u ovom broju značajan udio djece, postotak stanovništva bez prihoda veći je od onog na području Brodsko-posavske županije (40,08 %) i Republike Hrvatske (32,15 %). Također zabrinjava i postotak stanovništva kojemu je socijalna naknada glavni izvor prihoda za život (6,33 %), dok je taj postotak za Brodsko-posavsku županiju 7,23 %, a za Republiku Hrvatsku 4,17 %.

Tablica 14. - Broj zaposlenih po područjima djelatnosti i spolu, popis iz 2011.

Područje djelatnosti	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Poljoprivreda, šumarstvo i rudarstvo	91	38	129
Rudarstvo i vađenje	1	0	1
Prerađivačka industrija	263	80	343
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i kanalizacijom	7	1	8
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	14	-	14
Građevinarstvo	115	6	121
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	37	79	116
Prijevoz i skladištenje	80	7	87
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	16	14	30
Informacije i komunikacije	11	-	11
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	6	2	8
Poslovanje nekretninama	1	-	1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	15	7	22
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	15	6	21
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	71	32	103
Obrazovanje	21	43	64
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	16	67	83
Umjetnost, zabava i rekreacija	0	2	2
Ostale uslužne djelatnosti	8	10	18
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca, djelatnost kućanstva koja proizvode različitu robu za vlastite potrebe	-	2	2
Djelatnost izvan-teritorijalnih organizacija i tijela	-	-	-
Nepoznato	1	1	2

Ukupno	1.186	785	401
--------	-------	-----	-----

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Na području općine Garčin najviše je zaposlenih u poljoprivredi, šumarstvu i rudarstvu, prerađivačkoj industriji, građevinarstvu te javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju. U strukturi zaposlenih na području Brodsko-posavske županije najviše je onih u prerađivačkoj industriji, građevinarstvu, trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila, javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju, obrazovanju, djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu. Nezaposlenost je jedan od glavnih problema s kojim se susreću stanovnici općine Garčin. Velik broj nezaposlenih osoba ima utjecaj i na ekonomski i na društveni razvitak općine.

Tablica 15. - Nezaposlenost u općini Garčin po godinama

Nezaposleni	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupno	336	288	235	184	137	158
Muškarci	152	134	93	80	54	68
Žene	184	154	142	104	83	90

Izvor: HZZ, Područni ured Slavonski Brod

Na dan 31. prosinca 2020. godine na području općine Garčin bilo je 158 nezaposlenih osoba, od čega 68 muškaraca (43,04 %) i 90 žene (56,96 %). Ovi su postotci vrlo slični onima na području Brodsko-posavske županije, gdje je 42,4% nezaposlenih muškaraca u odnosu na 57,6% nezaposlenih žena. Razina obrazovanja vrlo je bitna odrednica mogućnosti zapošljavanja. Osim što su potrebe za zaposlenima s višim i visokim obrazovanjem veće nego je njihov udio u ukupnoj zaposlenosti, nezaposleni ove obrazovne razine u prosjeku kraće čekaju na zapošljavanje.

Tablica 16. - Nezaposleni prema spolu i obrazovanju na dan 31. prosinca 2020.

Općina Garčin	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	

Bez škole i s nezavršenom osnovnom školom	6	9	15
Završena osnovna škola	19	23	42
Srednja škola do 3 godine te za KV i VKV radnike	33	33	66
Srednja škola u trajanju od 4 i više godina, gimnazija	14	29	43
Prvi stupanj fakulteta, stručni studij, viša škola	2	9	11
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	3	4	7
Ukupno	77	107	184

Izvor: HZZ, Područni ured Slavonski Brod

Najveći broj nezaposlenih, njih 66 ima završenu srednju školu (35,87 %), a najmanje je nezaposlenih s visokim stupnjem obrazovanja (3,80 %). Navedeni udjeli nezaposlenih osoba s visokim stupnjem obrazovanja u korelaciji su s podacima o obrazovnoj strukturi ove skupine, dok je udio nezaposlenih osoba sa završenom srednjom školom značajno veći od onoga iz obrazovne strukture.

Tablica 17. - Nezaposleni prema rodovima zanimanja na dan 31. prosinca 2020.

Općina Garčin	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Znanstvenici, inženjeri i stručnjaci	4	8	12
Tehničari, stručni suradnici	9	14	23
Administrativni službenici	3	8	11
Uslužna i trgovačka zanimanja	8	17	25
Poljoprivrednici, šumari, ribari, lovci	0	1	1
Zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	27	12	39
Rukovoditelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda	10	3	13

Jednostavna zanimanja	16	44	60
Ukupno	77	107	184

Izvor: HZZ, Područni ured Slavonski Brod

Najveći broj nezaposlenih osoba ima jednostavna zanimanja. To su zanimanja koja podrazumijevaju obavljanje jednostavnih i rutinskih poslova koji uglavnom zahtijevaju uporabu ručnog alata i fizički napor, a osposobljavanje se za ta zanimanjima obavlja priučavanjem na radu. Ova skupina nezaposlenih osoba posebno je rizična jer znatno teže pronalazi posao od osoba s višom razinom obrazovanja.

Tablica 18. - Nezaposleni prema dobi i spolu na dan 31. prosinca 2020.

Dob	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	Ukupno
Ukupno	21	22	19	13	19	23	20	19	20	8	184
Muškarci	9	9	8	6	9	7	9	4	10	6	77
Žene	12	13	11	7	10	16	11	15	10	2	107

Izvor: HZZ, Područni ured Slavonski Brod

Osobe starije od 50 godina na području Brodsko-posavske županije imaju najveći udio u registriranoj nezaposlenosti (28,7%), dok je taj udio na području općine Garčin manji i iznosi 25,54 %. Udio nezaposlenih mladih u dobi od 15 do 24 godine na području općine Garčin je 23,37 %, što je više nego na razini županije (20,2%). S obzirom na to da su mladi specifična skupina na tržištu rada jer ih karakterizira nedostatak radnog iskustva i praktičnih vještina, zbog čega im prijete dugotrajna nezaposlenost, nužna je uključenost šire društvene zajednice u rješavanje ovog problema.

2.7. Obrazovanje

Na području općine Garčin djeluje jedna osnovna škola koja ima pet područnih škola, i to Područne škole u Bickom Selu, Klokočeviku, Sapcima, Trnjanima i Zadubravlju. Osnovnu školu Vjekoslav Klaić Garčin pohađa 334 učenika u 25 razrednih odjela. U 2020. godini izgrađen je na području Općine Garčin i dječji vrtić kapaciteta 51 dijete. Vrtić je krenuo sa radom 14.09.2020. godine sa tri odgojne skupine. U sklopu vrtića provodi se i program predškole koji pohađa nešto više od 30 djece. U sklopu Dječjeg vrtića program predškole je

integriran, dok za ostalu djecu koja ne pohađaju vrtić program predškole je organiziran u prostorijama vrtića nakon završetka redovnog radnog vremena vrtića.

Program je to koji se provodi za djecu koja su dorasla za polazak u školu i to u godini prije polaska u prvi razred. Cilj je ovim programom obuhvatiti svu djecu koja nisu pohađala vrtić kako bi se pripremila za polazak u prvi razred osnovne škole. Općina Garčin sufinancira provođenje ovog programa.

Tablica 19. - Stanovništvo staro 15 i više godina prema najviše završenoj školi i spolu, popis iz 2011.

Općina Garčin	Spol		Ukupno
	Muškarci	Žene	
Bez škole	9	72	81
1-3 razreda osnovne škole	13	49	62
4-7 razreda osnovne škole	109	234	343
Osnovna škola	578	777	1.355
Srednja škola	1.200	757	1.957
Stručni studij	39	56	95
Sveučilišni studij	51	47	98
Ukupno	1.999	1.992	3.991

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Kvalifikacijska struktura stanovnika općine Garčin nepovoljna je i u odnosu na Brodsko-posavsku županiju i u odnosu na Republiku Hrvatsku. Stanovnika bez škole je 2,03 %, što je manje od županijske (2,76%) i nešto više od državne razine (1,71%). Stanovnika sa završenom srednjom školom je 49,04 %, dok ih je na području Brodsko-posavske županije 50,69 %, a na području Republike Hrvatske 52,63 %. Visokoobrazovanih je tek 4,95 %, što je znatno manje nego na području Brodsko-posavske županije (9,47%) i Republike Hrvatske (16,39 %). Od ukupno 4.806 stanovnika općine Garčin starih 10 i više godina, njih 81 (1,69 %) je nepismeno, od čega 9 muškaraca i 72 žene. Na području Brodsko-posavske županije 2,29 % je nepismenih stanovnika, a na području Republike Hrvatske 1,44 %.

2.8. - Ostala društvena infrastruktura

Jedna od temeljnih funkcija JL(R)S-a, pa tako i Općine Garčin jeste zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima. Za izvršenje ove obveze u proračunu Općine se osiguravaju potrebna financijska sredstva, a temeljem programa javnih potreba koji se utvrđuju svake godine.

Zdravstvena zaštita na području općine Garčin organizirana je kroz djelovanje Doma zdravlja Slavonski Brod – ambulanta Garčin, ordinacije opće (obiteljske) medicina Ivan Jergović, ordinacije opće medicine dr. Tatjane Čaldarević, ordinacije opće medicine dr. Sanje Samardžić, stomatološke ordinacije dr. Mirte Didović, čija je osnovna djelatnost pružanje zdravstvenih usluga na razini primarne zdravstvene zaštite.

Na području općine Garčin trenutno nema izgrađenih objekata namijenjenih socijalnom zbrinjavanju, ali je u 2014. godini pripremljena i izrađena sva projektna dokumentacija, dok se izgradnja staračkog doma planira financirati putem europskih fondova. Za usluge iz ovog područja nadležan je Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod.

Također, Općina Garčin putem programa iz europskog socijalnog fonda, zajedno u suradnji sa Centrom za socijalnu skrb Slavonski Brod i Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Područni ured Slavonski Brod, brine o starima, nemoćnima ili osobama u nepovoljnom položaju kojima se pruža kvalitetna svakodnevna skrb u vlastitom domu (pomoć u obavljanju svakodnevnih životnih potreba – kuhanje, čišćenje, druženje, čitanje, razgovor i druge aktivnosti).

Programom javnih potreba u socijalnoj skrbi Općina Garčin nastoji osigurati pomoć građanima slabijeg imovinskog stanja u obliku jednokratnih pomoći u novcu ili podmirenjem računa za električnu energiju, troškove stanovanja, komunalne naknade, vodne naknade, ogrijeva i slično.

Tridesetak udruga djeluje na području općine Garčin, među kojima su kulturno-umjetničke, sportsko-rekreativne i druge udruge. Dobrovoljna vatrogasna društva osnovana su u naseljima Garčin i Klokočevik, nogometni klubovi u Sapcima, Garčinu, Selnoj, Bickom Selu, Trnjanima, Zadubravlju i Klokočeviku, aktivna su kulturno-umjetnička društva, udruge umirovljenika, lovačka društva, sportsko-ribolovne udruge.

Domovi kulture kao središnja mjesta održavanja kulturnih, zabavnih, športskih i drugih manifestacija te često jedini odgovarajući prostor za rad udruga izgrađeni su u svim naseljima općine.

Programom javnih potreba u kulturi obuhvaćaju se svi oblici promicanja kulture i kulturnih djelatnosti koje doprinose razvitku i unapređenju svekolikog kulturnog života na području Općine Garčin. Javne potrebe u kulturi, za koje se sredstva osiguravaju u proračunu općine Garčin, jesu kulturne djelatnosti i poslovi, akcije i manifestacije u kulturi od posebnog značaja za Općinu, a koje proizlaze iz sljedećih kriterija:

- djelatnosti udruga u kulturi, te poticanje umjetničkog i kulturnog stvaralaštva na općinskoj razini,
- manifestacije u kulturi koje pridonose promicanju i razvitku kulturnog života,

- poticanje autohtonog kulturnog stvaralaštva i njegove tradicije, te
- promicanje kulturno – umjetničkih aktivnosti u svrhu razvijanja međunarodne suradnje.

Udrugama iz kulturne oblasti kojima se osiguraju financijska sredstva u proračunu općine moraju voditi računa o racionalnoj potrošnji proračunskih sredstava. Prioritet u financiranju imaju udruge koje pod stručnim vodstvom okupljaju veći broj članova, s dugom tradicijom i uspješnim nastupima u zemlji i inozemstvu. Financiranje javnih potreba u kulturi proizlazi iz kriterija koji su utemeljeni na sljedećim postavkama:

- utvrđene javne potrebe prema prioritetima financiranja; udruge u kulturi
- elementi financiranja: materijalni i programski troškovi.

Kulturno – umjetnička društva na području Općine Garčin

1. Kulturno – umjetničko društvo „Vjekoslav Klaić“
2. Tamburaški sastav "Arteški bunar" Garčin
3. Udruga Kulturno – umjetničko društvo „Biđani“ Bicko Selo
4. Muška pjevačka skupine „Brđani“ Klokočevik
5. Kulturno – umjetničko društvo „Bisernica“ Sapci
6. Pjevačko sviračka skupina „Valentino“
7. Kulturno umjetničko društvo „Lovor“ Trnjani
8. Kulturno – umjetničko društvo „Vis Vrhovina“
9. Kulturno – umjetničko društvo „Seljačka sloga“, Zadubravlje
10. Muška pjevačka skupina „Stari Bećari“ Zadubravlje
11. Pjevačka skupina Đeram, Zadubravlje

Izvor: <http://www.appluprava.hr>

Programom javnih potreba u športu Općina Garčin utvrđuje aktivnosti, poslove i djelatnosti od značaja za Općinu u tom području. Općina je obvezna pomagati rad športskih udruga koje djeluju na području Općine vodeći računa o sljedećem:

- stvaranju uvjeta za rad športskih udruga,
- poticanju gradnje novih športskih objekata i dvorana u cilju unaprjeđenja športa na području općine,
- tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi djece i mladeži, te
- objedinjavanju rekreacijskih aktivnosti građana.

Udruge kojima se osiguraju financijska sredstva u proračunu općine moraju voditi računa o racionalnoj potrošnji proračunskih sredstava, a koja se korisnicima raspoređuju prema potrebama i rangu natjecanja.

Športski klubovi/udruge/društva na području Općine Garčin

1. Nogometni klub „Mladost“ Bicko Selo
2. Konjički klub "Gardun" Garčin
3. Konjički klub "RAMARIN" Garčin
5. Nogometni klub " GARDUN " Garčin
6. Nogometni klub "Dubrava" Zadubravlje
7. Šahovski klub "Šahovnica“ Garčin
8. Nogometni klub „Dilj“ Klokočevik
9. Nogometni klub „Sapci“ Sapci
12. Nogometni klub „Selna“ Selna
13. Nogometni klub „Slaven“ Trnjani
15. Športsko ribolovna udruga „Šaran“ Bicko Selo
16. Lovačka udruga „Kuna“ Garčin
17. Športsko ribolovna udruga „Brezna“ Zadubravlje

Izvor:<http://www.appluprava.hr/RegistarUdruga/faces/WEB-INF/pages/searchForm.jsp>

Na području općine Garčin postoje katoličke vjerske građevine i to: crkva sv. Mateja, apostola i evanđelista u Garčinu, crkva sv. Ivana Krstitelja u Sapcima, crkva Presvetog trojstva u Bickom Selu, crkva sv. Antuna Paqđovanskog u Selnoj, crkva Svetog Marka u Trnjanima, te pravoslavna vjerska građevina - crkva sv. Trojice u Klokočeviku. Župna crkva sv. Mateja i parohijska crkva sv. Trojice registrirana su kulturna dobra.

3. Vizija i strateški ciljevi

Strateški razvojni program općine Garčin za razdoblje od 2021. do 2025. sadrži viziju prioriteta i zadanih mjera kojima se želi postići društveno-gospodarsko stanje općine u zadanom razdoblju. Pretpostavka je da bi implementacija istih mogla doprinijeti održivom rastu općine, što je od presudne važnosti za stanovnike, kao i za unaprjeđenje postojećeg životnog standarda, s obzirom na to da su iste usmjerene na stvaranje radnih mjesta, osiguranje boljih životnih uvjeta, energetske učinkovitost i zaštitu okoliša, kao i sprječavanje odljeva stanovništva kao jedan od najvećih problema. Temelj daljnjeg razvitka usmjeren je očuvanju identiteta sela koje sve više propada, modernizaciji i dodatnim doprinosima javnom i privatnom sektoru, s ciljem ostvarenja konkurentnijeg gospodarstva kao okosnici opstanka sela te jačanju ljudskih kapaciteta i usmjerenost razvitku pojedinca i njihove kreativnosti i sposobnosti. Iz toga proizlazi i vizija općine: Općina Garčin – tradicionalna općina modernih pogleda usmjerenih prema svakom pojedincu kao glavnoj okosnici kulturnog identiteta i gospodarskog prosperiteta temeljenog na poljoprivrednim, proizvodno-prerađivačkim i turističkim aktivnostima.

Strateški ciljevi Strateškog razvojnog programa općine Garčin obuhvaćaju sve aspekte bitne za lokalni razvitak te sadrže pregled željenih rezultata koji se planiraju postići konkretnim mjerama, a proizlaze iz vizije. Ciljevi, prioriteti i mjere u međusobnoj su simbiozi te doprinose ostvarenju vizije lokalnog razvitka. U daljnjem dijelu Strategije određeni su prioriteti, mjere, projekti zahvaljujući prepoznatim snagama, slabostima, prilikama i prijetnjama u najvažnijim sektorima. Predmetna analiza je ujedno i ključ u određivanju vizije daljnjeg razvitka općine Garčin.

4. SWOT analiza

Radna skupina za izradu Strateškog razvojnog programa općine Garčin izradila je SWOT analizu, odnosno analizu snaga i slabosti (unutarnji čimbenici) te prilika i prijetnji (vanjski) u sklopu koje su obuhvaćena ključna područja razvitka općine poput javnog, poljoprivrednog i civilnog sektora. Naglasak je stavljen na rješavanje utvrđenih slabosti koristeći snage općine i utvrđene prilike koje okruženje pruža, imajući u vidu prijetnje koje je potrebno izbjeći.

4.1. Javni sektor

Snage:	Slabosti:
<ul style="list-style-type: none"> • djelomično osigurana podrška obiteljima slabijeg imovinskog stanja i osobama u socijalnoj potrebi / postoji socijalna osjetljivost; • djelomično osigurana proračunska podrška Općine za izgradnju i održavanje javne infrastrukture / unaprijeđenje svih aspekata javnog života; • djelomično uređen prostorni plan / stvorene pretpostavke za daljnji razvitak i izgradnju neophodne infrastrukture; • dobro educirani ljudski kapaciteti za potrebe apliciranja i provedbe projekata; • djelomično osigurana financijska podrška prehrani učenika u OŠ, kao i sufinanciranje prijevoznih karata učenicima i studentima / prevencija odumiranja ruralnog područja; • razvitak socijalne i fizičke infrastrukture / povećanje kvalitete života na području općine; • visoka razina povjerenja građana u upravljačku strukturu Općine / osiguran kontinuitet u radu i provedbi planiranih projekata i aktivnosti; • spremnost zaposlenika javne uprave na stalnu edukaciju i stručno usavršavanje; • dobra suradnja i razvijena mreža partnerskih općina.	<ul style="list-style-type: none"> • energetske neučinkoviti javni objekti koji generiraju velike troškove režija i održavanja; • sustav odvodnje i pročišćavanja ne obuhvaća sva naselja općine; • nedovoljno sportsko-rekreacijskih sadržaja za djecu i mlade/neadekvatno provođenje slobodnog vremena; • nedovoljno uređene javnih površina koje izravno utječu na kvalitetu života građana / zapušteni parkovi, trgovi parkirališta, oborinski kanali; • nedovoljni materijalni resursi za aktivnije sudjelovanje na EU natjecanjima / nemogućnost povlačenja optimalnih financijskih sredstava kroz pojedine operativne programe; • derutna i nefunkcionalna kolnička infrastruktura; • loša prometna povezanost uzrokovana nepostojanjem biciklističke i kolničke infrastrukture • loša transportna povezanost naselja unutar općine kao i naselja s većim gradovima u okruženju

<p>Prilike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvitak integrirane turističke ponude koja uključuje prirodnu i kulturnu baštinu / prilika za povezanost svih sektora i daljnju nadogradnju postojećih aktivnosti usko povezanih s očuvanjem tradicionalne baštine; • podrška programima i projektima u provedbi / međusektorska suradnja kao prilika za zajedničko djelovanje u korist zajednice / povezivanje sva tri sektora; • stvaranje preduvjeta za sufinanciranje EU projekata / izravna podrška provedbi programa koji doprinose kvaliteti života na području općine; • nadogradnja infrastrukturnih i drugih resursa / povoljan najam prostora, koncesije, modernizacija poslovanja, organizacija edukacija za sve sektore; • partnerstvo s ostalim JLS-ima / provedba pojedinih mjera iz „viših strategija“: poboljšanje, nadogradnja i modernizacija komunalne infrastrukture. 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • daljnji odljev školovanih kadrova; • pad broja stanovnika: upitna održivost i svrha projekata; • ograničena mogućnost predfinanciranja i sufinanciranja razvojnih projekata / nemogućnost prijave i ograničena mogućnost povlačenja sredstava; • potrošnja vode u stalnom porastu / preopterećenost postojećeg vodnog sustava; • odumiranje ruralnog područja / broj stanovnika ima tendenciju smanjenja.
--	--

4.2. Poljoprivredni sektor i gospodarstvo

Poljoprivreda je najvažnija privredna grana u općini. Kao najzastupljenije dionike u privredi, vrlo je bitno bilo uključiti što više nositelja OPG-a koji su izložili svoje potrebe, ali i potencijale koji su neiskorišteni.

<p>Snage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • općina kontinuirano radi na uređenju poljoprivrednog zemljišta, čišćenju kanala, uređenju poljskih puteva / stvara preduvjete za podršku poljoprivrednom razvitku općine • prevencija poljoprivrednih šteta; • riješeno vlasništvo zemlje / otvorena mogućnost prijave projekata kroz različite fondove; 	<p>Slabosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatak specijalizacije poljoprivredne proizvodnje / pojedine su kulture tržišno konkurentnije; • orijentiranost na tradicionalnu proizvodnju (uglavnom žitarice) / nemotiviranost za npr. ekološku proizvodnju ili neku drugu „noviju“ kulturu; • slaba međusobna umreženost / racionalizacija resursa i proizvodnje;
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • dugogodišnje iskustvo i tradicija bavljenja poljoprivredom / na velikim poljoprivrednim posjedima još je prije dva stoljeća bilo poznato organizirano gospodarstvo; • ljudski resursi: spremnost na edukaciju i praćenje svjetskih trendova u poljoprivrednoj proizvodnji; • plodno zemljište / otvaraju se mogućnosti za različite oblike bavljenja poljoprivredom; • povoljna klima za uzgoj ratarskih kultura, voćarstvo i vinogradarstvo; • kontinuirano organiziranje edukacije za poljoprivrednike i gospodarstvenike na razini županije / podrška novim tehnologijama. 	<ul style="list-style-type: none"> • mladi ljudi nisu motivirani za bavljenje poljoprivredom / poremećen sustav vrijednosti: rad nije cijenjen i adekvatno nagrađen; • nedovoljna edukacija / uglavnom se poljoprivredom bavi starija generacija: slaba informiranost o trendovima i primjerima dobre prakse, otpor promjenama; • nedovoljna ulaganja u uspostavu poticajnog okruženja / zbrinjavanje i čuvanje gotovih proizvoda - skladištenje, hladnjača; • zastarjela tehnologija / ne odgovara ekološkim standardima; • prirodni resursi nedovoljno iskorišteni / smanjena mogućnost zaposlenja; • mali poljoprivredni proizvođači nemaju pristup povoljnom kapitalu za širenje proizvodnje; • pad prihoda poljoprivrednika / „država“ kasni s isplataima svojih obveza.
<p>Prilike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korištenje alternativnih izvora energije / moguća veća iskoristivost biomase / klimatski uvjeti omogućuju korištenje sunčeve energije i energije vjetra; • EU fondovi / razvitak ruralnog područja, poticanje zapošljavanja u ruralnom području, podrška poljoprivredno-ekološke ili poljoprivredno-okolišne mjere; • razvitak ekopoljoprivrede / prednost „zdrave hrane“ na globalnom EU tržištu; • diverzifikacija poljoprivredne proizvodnje (perad, ljekovito bilje, sušeno voće i dr.) planskom proizvodnjom za potrebe turizma / povezivanje s turističkim destinacijama; • otvorene mogućnosti korištenja EU fonda za regionalni razvitak (bespovratna sredstva) / povećanje mogućnosti zapošljavanja; • društveno poduzetništvo / donesena strategija razvitka: alocirana sredstva za moguće zapošljavanje marginaliziranih skupina. 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rastući trend prirodnih katastrofa (poplave ili suše) / sve manje zainteresiranih za bavljenje poljoprivredom; • sustav poticaja poljoprivredne proizvodnje prilično upitan / sve veća ovisnost poljoprivrednika o poticajima; • sve lošija financijska situacija / nemogućnost ulaganja u mjere zaštite okoliša, neisplativost proizvodnje; • spora i troma javna uprava / dugo se čeka na dozvole, poticaje, upite... ; • globalizacija tržišta / uvoz nekvalitetne i jeftine hrane; • neuređeno tržište / precijenjeni ili podcijenjeni pojedini poljoprivredni proizvodi; • spor izlazak iz gospodarske krize RH / teško održavanje likvidnosti postojećih poljoprivrednih proizvođača i nemogućnost otvaranja novih radnih mjesta; • visok udio mladih (20 - 29) u kontingentu nezaposlenih / odlazak u treće zemlje.

4.3. Civilni sektor

Važnost uključivanja civilnog sektora u izradu i provedbu predmetnog dokumenta prepoznata je od samog početka. Udruge na području općine važan su čimbenik u određivanju prioriteta, mjera i ciljeva s obzirom na to da iste vrlo dobro razumiju potrebe stanovništva, posebice kada je riječ o poboljšanju životnog standarda lokalne zajednice.

<p>Snage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bogata kulturna baština / mogućnost razvitka programa suradnje s ostalim udrugama na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini; • velik broj organizacija civilnog društva s najmanje 100 aktivista / aktivno sudjelovanje u poboljšanju svakodnevnog života građana; 	<p>Slabosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedovoljna međusobna suradnja udruga / dupliranje aktivnosti ili preklapanje sličnih aktivnosti; • nedovoljno financijskih i ljudskih kapaciteta za prijavu projekata na različite fondove / isključiva ovisnost o lokalnom proračunu; • nedostatna alokacija sredstava za programe udruga / aktivnosti su povremene i nemaju održivost; • niska stopa ukupne zaposlenosti mladih i osoba u nepovoljnom položaju te marginaliziranih skupina.
<p>Prilike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ESF (Europski socijalni fond) / dostupan udrugama, može osigurati sredstva za društveni razvitak; • iniciranje i izgradnja partnerstva sa srodnim udrugama u zemlji i inozemstvu / prilika za zajedničke programe, razmjenu znanja i međusobno osnaživanje i ujedinjavanje resursa za prijavu na EU programe; • jačanje kapaciteta i aktivnosti udruga za dobrobit zajednice / mogućnost novih programa, nadogradnja postojećih, otvorene mogućnosti zapošljavanja i u civilnom sektoru; • usvojena Strategija razvitka društvenog poduzetništva / moguće pokretanje programa društvenog zapošljavanja; • zakonodavstvo i strateški okvir na nacionalnoj i regionalnoj razini potiče zapošljavanje osoba u neravnopravnom položaju / mogućnost pokretanja novih programa za zapošljavanje. 	<p>Prijetnje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • centralizacija sredstava / većina proračunskih sredstava namijenjenih institucionalnom razvitku udruga završi u velikim gradovima (Zagreb, Split); • ekonomska nestabilnost / „gubljenje ljudskih resursa“ – udruge prestaju s radom; • indiferentnost građana prema problemima u zajednici / sve manja socijalna osjetljivost; • ograničavajuća administrativna regulativa u civilnom sektoru.

5. Prioriteti i mjere

Na temelju provedene SWOT analize te određene vizije i strateških ciljeva, općina Garčin odredila je sljedeće prioritete i mjere za programsko razdoblje 2021. – 2025. Za svaki od prioriteta određeni su potencijalni projekti koji bi trebali biti provedeni u svrhu ostvarivanja svake mjere:

PRIORITETI	MJERE	PROJEKTI
Cilj 1: Konkuretna, inovativna i poduzetna Općina Garčin	1.1. STVARANJE POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA	1.1.1. POSLOVNA PODRŠKA STRATEŠKIM PROJEKTIMA
		1.1.2. PODRŠKA MALIM I SREDNJIM PODUZETNICIMA U PRISTUPU FINACIJSKIM SREDSTVIMA
		1.1.3. IZGRADNJA I RAZVOJ USLUGA PODUZETNIČKOG CENTRA
		1.1.4. POTPORA EDUKACIJSKIM PROGRAMIMA ZA PODUZETNIKE
	1.2. UČINKOVITO GOSPODARENJE INFRASTRUKTURNIM RESURSIMA TE POSLOVNA SURADNJA I UMREŽAVANJE	1.2.1. IZGRADNJA NOVIH POSLOVNIH ZONA
		1.2.2. OČUVANJE I STAVLJANJE U FUNKCIJU INDUSTRIJSKE ARHITEKTURE I BAŠTINE
		1.2.3. PODRŠKA UMREŽAVANJU S EU POSLOVNIM MREŽAMA I ASOCIJACIJAMA
		1.2.4. PODRŠKA STVARANJU POSLOVNIH ASOCIJACIJA
	1.3. RAZVOJ POLJOPRIVREDE	1.3.1. PROŠIRENJE I ODRŽAVANJE SUSTAVA ODVODNJE I NAVODNJAVANJA
		1.3.2. IZGRADNJA SKLADIŠNO-PRERAĐIVAČKIH POGONA
		1.3.3. IZGRADNJA I ODRŽAVANJE POLJSKIH I PRISTUPNIH PUTEVA
		1.3.4. IZGRADNJA I ODRŽAVANJE AGRO-EDUKACIJSKOG CENTRA
		1.3.5. POTPORA POSLOVNOM UDRUŽIVANJU
		1.3.6. RAZVOJ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE
		1.3.7. POTICANJE UZGOJA AUTOHTONIH VRSTA I PASMINA

		1.3.8. POTPORA STANDARDIZACIJI I POVEĆANJU KVALITETE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
		1.3.9. POTICANJE PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI – BOLJE TRŽIŠNO POZICIONIRANJE
	1.4. RAZVOJ TURIZMA	1.4.1. RAZVOJ TURISTIČKE INFRASTRUKTURE
		1.4.2. RAZVOJ POSEBNIH OBLIKA TURIZMA
Cilj 2: Energetski učinkovita i zelena Općina Garčin	2.1. ODRŽIVO GOSPODARENJE ENERGIJOM	2.1.1. USPOSTAVA CENTRA ZNANJA ZA UČINKOVITO GOSPODARENJE ENERGIJOM
		2.1.2. PODRŠKA OSNIVANJU I RADU ENERGETSKIH ZADRUGA
		2.1.3. PODRŠKA ZELENOM PODUZETNIŠTVU
		2.1.4. RAZVOJ ODRŽIVOG ENERGETSKOG SUSTAVA UZ POMOĆ NOVIH ENERGETSKIH RJEŠENJA
	2.2. ZAŠTITA PRIRODE I OČUVANJE OKOLIŠA	2.2.1. PROVEDBA MJERA ZA ZAŠTITU VODA I TLA
		2.2.2. UNAPREĐENJE SUSTAVA ODRŽIVOG GOSPODARENJA OTPADOM
		2.2.3. OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI
		SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I LJUDSKI RESURSI
Cilj 3: Socijalna i uključiva Općina Garčin	3.1. RAZVOJ KOMPETENCIJA ZA PRIPREMU I PROVEDBU EU PROJEKATA	3.1.1. STVARANJE PROJEKTNIH SEKTORSKIH TIMOVA
		3.1.2. RAZVIJANJE SUSTAVA UPRAVLJANJA PROJEKTOM (PCM)
	3.2. RAZVOJ ZNANJA	3.2.2. POTICANJE CJELOŽIVOTNOG UČENJA
		3.2.3. JAČANJE KOMPETENCIJA RANJIVIH SKUPINA KROZ PROGRAME EKO-SOCIJALNE EKONOMIJE

	3.3. UNAPREĐENJE RADA JAVNE UPRAVE	3.3.1. INFORMATIZACIJA I DIGITALIZACIJA POSLOVANJA TE KORIŠTENJE IT TEHNOLOGIJA
		3.3.2. SUSTAVNA EDUKACIJA OPĆINSKIH SLUŽBENIKA
		3.3.3. UNAPREĐENJE KOMUNIKACIJE S MJEŠTANIMA
		3.3.4. UNAPREĐENJE SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA
	3.4. RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA	3.4.1. RAZVOJ SUSTAVA PODRŠKE ORGANIZACIJAMA CIVILNOGA DRUŠTVA
		3.4.2. JAČANJE VIDLJIVOSTI RADA OCD-OVA
		3.4.3. JAČANJE ODRŽIVOSTI OCD-OVA KROZ PROGRAME DRUŠTVENOG PODUZETNIŠTVA
		3.4.4. UNAPREĐENJE MODELA TRANSPARENTNE DODJELE SREDSTAVA OCD-OVA IZ PRORAČUNA OPĆINE
		3.4.5. POTPORA U PROVEDBI STRATEŠKIH EU PROJEKATA
	3.5. POVEĆATI KONKURENTNOST POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	3.5.1. POTPORA POSLOVNOM UDRUŽIVANJU
		3.5.2. RAZVOJ EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE
		3.5.3. POTICANJE UZGOJA AUTOHTONIH VRSTA I PASMINA
		3.5.4. POTPORA STANDARDIZACIJI I POVEĆANJU KVALITETE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA
		3.5.5. POTICANJE PROMOTIVNIH AKTIVNOSTI – BOLJE TRŽIŠNO POZICIONIRANJE
Cilj 4: Razvijena i povezana Općina Garčin	4.1. UNAPREĐENJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	4.1.1. UNAPREĐENJE SUSTAVA VODOOPSKRBE I ODVODNJE
		4.1.2. IZGRADNJA, OBNOVA I ODRŽAVANJE STAMBENE INFRASTRUKTURE
		4.1.3. IZGRADNJA, OBNOVA I ODRŽAVANJE JAVNE RASVJETE

	4.1.4. OBNOVA I UREĐENJE RURALNIH TRGOVA I JAVNIH PROSTORA
4.2. UNAPREĐENJE PROMETNE INFRASTRUKTURE	4.2.1. OBNOVA I ODRŽAVANJE MOSTOVA i DRUGE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE SLIČNE NAMJENE (OTRESNICE I SLIČNO)
	4.2.2. PROŠIRENJE I ODRŽAVANJE BICIKLISTIČKIH STAZA
	4.2.3. IZGRADNJA I ODRŽAVANJE LOKALNIH I NERAZVRSTANIH CESTA
	4.2.4. RAZVOJ ENERGETSKI UČINKOVITOG I INOVATIVNOG CESTOVNOG, RIJEČNOG I ZRAČNOG PROMETA
4.3. UNAPREĐENJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE	4.3.1. IZGRADNJA, OBNOVA I ODRŽAVANJE PREDŠKOLSKIH I ŠKOLSKIH USTANOVA
	4.3.2. OČUVANJE, OBNOVA I ODRŽIVO KORIŠTENJE KULTURNE BAŠTINE
	4.3.3. RAZVOJ I UNAPREĐENJE KULTURNIH PROGRAMA
	4.3.4. IZGRADNJA, OBNOVA I ODRŽAVANJE SPORTSKE INFRASTRUKTURE
	4.3.5. IZGRADNJA, OBNOVA I ODRŽAVANJE DRUŠTVENIH DOMOVA
	4.3.6. UNAPREĐENJE VATROGASTVA
4.4. UNAPREĐENJE SOCIJALNE SLIKE OPĆINE	4.4.1. UNAPREĐENJE SKRBI O STARIJOJ POPULACIJI
	4.4.2. UNAPREĐENJE SKRBI O SOCIJALNO ISKLJUČENIM OSOBAMA
	4.4.3. UKLJUČIVANJE OSOBA S INVALIDITETOM U ŽIVOT ZAJEDNICE
	4.4.4. UNAPREĐENJE ZDRAVSTVENIH USLUGA MJEŠTANA
	4.4.5. UNAPREĐENJE ŽIVOTNIH UVJETA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA

6. Provedba strategije: institucionalni i financijski okvir

6.1. Organizacijska struktura za provedbu Strategije

Cjelokupni proces izrade strategije temelji se na partnerskom pristupu, jednom od osnovnih načela politike regionalnog razvitka. Partnerski pristup podrazumijeva suradnju javnog, privatnog i civilnog sektora, odnosno suradnju tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, gospodarskih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnoga društva.

Općina Garčin imenovala je radnu skupinu za izradu strategije, u čijem su sastavu: načelnik Općine, predsjednik Općinskog vijeća i stručna osoba tvrtke M&M Consulting d.o.o. koja je angažirana na izradi predmetne Strategije. Zadatak radne skupine je savjetovati, predlagati i usmjeravati izradu strategije. Uz radnu skupinu, u izradi Strateškog razvojnog dokumenta općine Garčin sudjelovali su i stručnjaci angažirani kao tehnička pomoć.

Krajem ožujka 2021. Općina Garčin uputila je poziv svim zainteresiranim mještanima, tvrtkama, obrtima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, zadrugama, udrugama, javnim ustanovama i institucijama da prijave svoje projektne ideje i razvojne projekte koji mogu doprinijeti gospodarskom, društvenom i infrastrukturnom razvitku te podizanju kvalitete života stanovnika na području općine Garčin.

U travnju 2021. godine održana je tematska radionica pod nazivom "Strateški razvojni program općine Garčin" na kojoj su građanima i ostalim zainteresiranim sudionicima predstavljeni pristigli projektni prijedlozi, a ujedno im je i dana mogućnost dodatne prijave projektnih ideja.

Na službenim mrežnim stranicama općine Garčin objavljen je pregled prepoznatih snaga, slabosti, prilika i prijetnji za područje općine, kao i prijedlog prioriteta i mjera, te je upućen poziv zainteresiranim dionicima da iznesu svoje komentare. Završnu verziju Strateškog razvojnog programa općine Garčin usvojilo je Općinsko vijeće u travnju iste godine.

6.2. Financijski okvir (izvori financiranja)

Kako bi planirane mjere bile provedene, nužno je osigurati odgovarajuće financiranje. Općina svojim nedostatnim financijskim kapacitetima nije u mogućnosti samostalno realizirati predmetne projekte pa će iste aplicirati na potencijalne druge izvore financiranja s posebnim naglaskom na Financijsku perspektivu EU 2021.-2027. Projekti koji se planiraju realizirati i koji su predmet ovog dokumenta, prvenstveno moraju biti u skladu sa Zakonom o proračunu (NN 87/08, 136/12 i 15/15), Zakonom o izvršavanju državnog proračuna (NN 134/20), Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama (NN 26/2010, 120/13 i 01/20) i Pravilnikom o postupku zaduživanja te davanju jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 55/09 i 139/2010).

Mogućnosti sufinanciranja projekata su:

1. Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost – sufinanciranje u iznosu od 60 ili 80% za općinu Garčin – potrebna priprema projektne dokumentacije;
2. strukturni i kohezijski fondovi EU (mjere Ruralnog razvitka, ESF i drugi programi);

3. programi zajednica – npr. Obzor 2020. (Horizon 2020) novi je program Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. koji objedinjuje aktivnosti Sedmog okvirnog programa (FP7), inovacijske aspekte Programa za konkurentnost i inovacije (CIP) i doprinos Europske unije Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (EIT).

4. sredstva privatnog sektora - financiranje treće strane, zaduživanje (klasični krediti) ili ESCO model - model financiranja usluga u području energetike. ESCO tvrtka provodi radove i isporučuje usluge s ciljem smanjenja naručiteljevih troškova za energiju. Nakon provedbe projekta, ostvarene uštede dijele se između naručitelja i ESCO tvrtke do namirenja troškova ESCO tvrtke. Kada se namire troškovi koje je imala, ESCO tvrtka povlači se iz financijskih tokova, a naručitelju ostaju trajne uštede ostvarene projektom.

5. javno-privatno partnerstvo - zajednička provedba i financiranje aktivnosti u proizvodnji javnih usluga ili proizvoda u partnerstvu javnog i privatnog sektora. Prednost je financiranja JPP-om u tom što ovakav način sufinanciranja pruža mogućnost izbjegavanja povećanja javnog duga.

6. Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), kroz Program kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije omogućuje realizaciju investicijskih projekata za JLP(R)S, pod uvjetom da novim kreditnim zaduženjem JLP(R)S ne prekoračuju dopuštenu stopu zaduživanja. HBOR u pravilu kreditira do 75% predračunske vrijednosti investicije, bez PDV-a. Minimalni iznos kredita je 100.000 kuna, a maksimalni iznos nije određen, nego ovisi o konkretnom investicijskom programu, kreditnoj sposobnosti krajnjeg korisnika kredita te vrijednosti i kvaliteti instrumenata osiguranja. Kamatna je stopa 4% godišnje, a rok otplate (uključujući i poček) jest 12 godina.

6.3. Usklađenost strategije s nacionalnim i regionalnim politikama

Povezanost sa strateškim smjernicama na višim razinama dobra je osnova i za općinu Garčin kao jedinicu lokane samouprave, ali i za subjekte javnog, privatnog i neprofitnog sektora koji djeluju na području općine, po pitanju određivanja područja ulaganja vlastitih sredstava i mogućnosti financiranja projekata iz dostupnih nacionalnih izvora i fondova Europske unije.

U procesu definiranja razvojnih ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti Strategije razvitka općine Garčin za razdoblje do 2025. godine posebna je pozornost posvećena strategijama i programskim dokumentima na europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini, kako bi se postigla što bolja povezanost na svim razinama.

Strategijom razvitka općine Garčin obuhvaćeni su različiti aspekti gospodarskog i društvenog života na ovom području koji se planiraju ostvariti kroz četiri strateška prioriteta:

- **Konkuretna, inovativna i poduzetna Općina Garčin**
- **Energetski učinkovita i zelena Općina Garčin**
- **Socijalna i uključiva Općina Garčin**
- **Razvijena i povezana Općina Garčin**

Strategija Europa 2030. osnovni je planski dokument Europske unije kojim se određuju prioriteta i ciljevi razvitka i djelovanja EU do navedenog razdoblja. Nakon toga se navedeni

prioriteti preslikavaju u nacionalne i regionalne programske dokumente. Europa 2030 definira tri osnovna prioriteta Unije za razdoblje do 2030. godine:

- pametan rast: razvijanjem ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji;
- održiv rast: promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija;
- uključiv rast: njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti, koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Ciljevi Strategije Europa 2030 usmjereni su na područja zapošljavanja, istraživanja i razvitka, obrazovanja, smanjenja siromaštva i socijalnog uključivanja te klime i energije. Kako bi doprinijele ispunjavanju zajedničkih ciljeva, države članice prenose ove ciljeve u svoje nacionalne ciljeve, u skladu s okolnostima u pojedinoj državi. Imajući u vidu smjernice koje daje Europa 2030, na nacionalnoj se razini donose različiti planski dokumenti koje prate planski dokumenti na regionalnoj i lokalnoj razini, pa tako i Strategija razvitka općine Garčin.

U Sporazumu o partnerstvu Europske komisije i Republike Hrvatske opisan je način kako će Hrvatska uz pomoć sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova dodijeljenih za razdoblje 2021. – 2027. doprinijeti ispunjavanju ciljeva Strategije Europa 2030. Operativni programi koje je Hrvatska izradila sadrže detaljne opise i razrađene mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje ESI fondova.

Nadalje, na nacionalnoj će razini države članice morati:

- osigurati učinkovito ulaganje u obrazovni i sustav osposobljavanja na svim razinama (od predškolske do tercijarne);
- popraviti obrazovne rezultate dotičući se svakog segmenta (predškolski, primarni, sekundarni, terciarni) u okviru integriranog pristupa, obuhvaćajući ključne kompetencije, s ciljem smanjenja ranog napuštanja školovanja;
- povećati otvorenost i značajnost obrazovnih sustava stvaranjem nacionalnih kvalifikacijskih okvira te prilagođavanjem rezultata učenja potrebama tržišta rada;
- popraviti ulazak mladih na tržište rada integriranim aktivnostima, koje, među ostalim, pokrivaju usmjeravanje, savjetovanje i pripravništva.

Operativni program Konkurentnost i kohezija (OPKK) je plansko-programski dokument namijenjen provedbi Kohezijske politike EU-a, koji doprinosi cilju Ulaganje za rast i radna mjesta putem infrastrukturnih ulaganja u područja prometa, energetike, zaštite okoliša, ICT-a i pružanja potpore razvitku poduzetništva i istraživačkih djelatnosti. OPKK predstavlja temelj za učinkovitu provedbu i korištenje Europskog fonda za regionalni razvitak i Kohezijskog fonda u Hrvatskoj. Pojedini prioriteti i mjere Strategije razvitka općine Garčin su neposredno ili posredno povezani s pojedinim prioritetnim područjima OPKK-a.

Operativni program Učinkoviti ljudski resursi (OPULJR) je plansko-programski dokument usmjeren na rast zapošljavanja i jačanje socijalne kohezije u Hrvatskoj. Programom su određeni

sljedeći prioriteti ulaganja: visoka zapošljivost i mobilnost radne snage, socijalno uključivanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje te dobro upravljanje. OPULJR predstavlja temelj za učinkovitu provedbu i korištenje Europskog socijalnog fonda, te Inicijative za zapošljavanje mladih. Prioriteti OPULJR-a su važno polazište u planiranju razvitka ljudskih resursa na lokalnoj razini, pa su tako pojedini prioriteti i mjere Strategije razvitka općine Garčin izravno ili neizravno povezani s pojedinim prioritetnim područjima ovoga programa.

Program ruralnog razvitka Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2025. (PRR) temeljni je strateški dokument usmjeren na razvitak poljoprivrede i ruralni razvitak u Hrvatskoj. PRR predstavlja preduvjet za korištenje sredstava Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvitak kojim se financira ruralni razvitak - drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike. Dugoročni ciljevi PRR-a su: 1. poticati konkurentnost poljoprivrede, 2. osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama, te 3. postići uravnotežen teritorijalni razvitak ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta. Prioriteti PRR-a su: restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prehrambenog sektora; promicanje okolišno učinkovitog poljoprivrednog sustava; poboljšana učinkovitost resursa te pomaka ka klimatski elastičnoj poljoprivredi, prehrambenoj industriji i šumarstvu; smanjenje ruralne depopulacije i povećanje kvalitete života te gospodarski oporavak; doprinos prioritetima Europske unije za ruralni razvitak. Programom je utvrđeno 16 mjera koje su usmjerene na povećanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, kao i unaprjeđenje životnih uvjeta u ruralnim područjima. Operativni program ruralnog razvitka je dosta važno polazište za daljnje planiranje za jedinice lokalne samouprave koje se nalaze u ruralnom području upravo stoga što potiče sljedeća ulaganja povezana s prioritetima i mjerama Strategije lokalnog razvitka općine Garčin:

- izrada i ažuriranje planova za razvitak općina i gradova u ruralnim područjima i njihovih osnovnih usluga te planova upravljanja koji se odnose na područja Natura 2000 i druga područja visoke prirodne vrijednosti;
- ulaganja u infrastrukturu malih razmjera;
- ulaganja u razvitak, poboljšanje osnovnih usluga za seosko stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturu te pripadajuće infrastrukture;
- ulaganja u turističku infrastrukturu;
- studije i ulaganja vezana uz održavanje, obnovu i unaprjeđenje kulturnog nasljeđa, poput kulturnih značajki sela i ruralnih krajolika i prirode visoke vrijednosti.

Za jedinice lokalne samouprave koje se nalaze na ruralnom području iznimno je važno da u planiranju dugoročnog razvitka uzmu u obzir PRR, stoga se i Strategija razvitka općine Garčin u pojedinim dijelovima izravno ili neizravno nadovezuje na ciljeve i prioritete ovog programa.

Program prekogranične suradnje Hrvatska – BIH – Crna Gora jedan je od programa Europske teritorijalne suradnje koja je važan dio Kohezijske politike Europske unije. Ovim programom pograničnim regijama dviju država omogućen je nastavak suradnje iz prethodnog programskog razdoblja, s tim da se program u novom razdoblju fokusira na sljedeća četiri glavna područja: jačanje konkurentnost malog i srednjeg poduzetništva, održivo korištenje prirodnih i kulturnih

dobara, suradnja: poboljšanje institucionalnih kapaciteta i učinkovita javna uprava te ulaganja u programe obrazovanja i osposobljavanja. Program se financira sredstvima Europskog fonda za regionalni razvitak. Brodsko-posavska županija ubraja se u prihvatljiva područja za financiranje projekata u okviru ovog programa, stoga je i Strategija razvitka općine Garčin u određenoj mjeri povezana s ovim programskim dokumentom.

Strategija razvitka javne uprave 2021.-2025. strateški je dokument koji predstavlja okvir za razvitak javne uprave i usmjerena je na unaprjeđenje upravnih kapaciteta te na bolju organizaciju javne uprave. Strategija razvitka poduzetništva u Republici Hrvatskoj usmjerena je na jačanje poduzetničkog potencijala i unaprjeđenje kulture poduzetništva. Strategija ima jedan opći cilj, a to je povećanje konkurentnosti malog gospodarstva u Hrvatskoj te pet podciljeva: 1. poboljšanje ekonomske uspješnosti, 2. poboljšani pristup financiranju, 3. promociju poduzetništva, 4. poboljšanje poduzetničkih vještina i 5. poboljšano poslovno okruženje.

Strategija razvitka društvenog poduzetništva u RH za razdoblje - društveno poduzetništvo ima važnost posebno za zapošljavanje ranjivih skupina (teže zapošljivih skupina, kao što su osobe s invaliditetom, Romi, itd.) i osiguranje socijalnih usluga u zajednici. U tom svojstvu društveni su poduzetnici partneri javnom sektoru u osiguranju socijalnih i javnih usluga. S obzirom na to da je na području općine velik broj udruga koje djeluju na korist zajednice, znatan broj njihovih aktivnosti može se usmjeriti na pomoć marginaliziranim skupinama i stvaranje pretpostavki za njihovu veću konkurentnost na tržištu rada (edukacije, umrežavanje, iniciranje i izgradnja partnerstava između svih sektora itd.).

Strategija razvitka turizma Republike Hrvatske - krovni razvojni dokument hrvatskog turizma kao glavni cilj ističe povećanje atraktivnosti i konkurentnosti turizma, što će rezultirati ulaskom među vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti. Ostali ciljevi su: poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja, novo zapošljavanje, investicije, povećanje turističke potrošnje.

Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske temeljni je dokument čija je svrha omogućiti sustavan i zajednički pristup svih relevantnih dionika u rješavanju problema siromaštva i socijalne isključenosti. Strategijom su definirani sljedeći glavni prioriteti: 1. osiguravanje uvjeta za uspješnu borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu; 2. osiguravanje uvjeta za sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih, kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba; te 3. uspostavljanje koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, te sustava praćenja i evaluacije.

Strateški dokumenti na regionalnoj razini od važnosti za Strategiju razvitka općine Garčin su Županijska razvojna strategija Brodsko-posavske županije i Strategija razvitka ljudskih potencijala Brodsko-posavske županije.

Strategija razvitka Brodsko-posavske županije 2011.–2013./2014./2015. predstavlja opći planski dokumentom kojim se određuju glavni strateški ciljevi i prioriteti održivog društveno-gospodarskog razvitka županije. Županijska razvojna strategija utvrđuje sljedeće strateške ciljeve: 1. održivi razvitak i unaprjeđenje prostora, 2. razvitak konkurentnog gospodarstva, 3.

razvitak ljudskih resursa i kvalitetno zadovoljavanje javnih potreba građana. Strategija razvitka općine Garčin kroz provedbu planiranih mjera i aktivnosti doprinijet će ostvarenju ove strategije.

Strategija razvitka ljudskih potencijala Brodsko-posavske županije predstavlja strateški dokument kojim se određuju vizija, ali i prioritetni ciljevi te mjere za postizanje vizije razvitka ljudskih potencijala. Lokalno partnerstvo za zapošljavanje Brodsko-posavske županije, kao nositelj razvitka ljudskih potencijala, na razini županije odredilo je sljedeće prioritetne ciljeve razvitka ljudskih potencijala županije: 1. razvitak sustavnog upravljanja ljudskim potencijalima, 2. razvitak ljudskih potencijala, 3. uspostavljanje održivog i funkcionalnog tržišta rada. Strategija općine Garčin u okviru svojih prioriteta i mjera svakako će doprinijeti ostvarenju razvojnih ciljeva navedene strategije.

Općina Garčin kao jedinica lokalne samouprave članica je Lokalne akcijske grupe (LAG) Slavonska ravnica, stoga će prioriteti i mjere koje je odredila općina Garčin biti uvaženi u kreiranju zajedničke strategije za LAG područje.

7. Praćenje učinaka i evaluacija realizacije postavljenih ciljeva

Politika regionalnog razvitka usmjerena je prema društvenom i gospodarskom razvitku na lokalnoj razini. Strateške mjere postavljene u ovom dokumentu od velikog su značaja i u formiranju mjera u strateškim dokumentima na višim razinama. Upravo povezivanje lokalne i regionalne razine, a potom i određivanje razvojne strategije na nacionalnoj razini osigurat će daljnje usmjerenje razvitka i adekvatnu alokaciju sredstava prema području koje je od posebnog nacionalnog interesa. Zakon o regionalnom razvitku prepoznao je važnost ovog povezivanja koje doprinosi indeksu razvijenosti svake jedinice lokalne samouprave. Ovim dokumentom jasno su određeni budući planovi, mjere i projekti, a kako bi se oni uistinu i provodili, potrebno je uvesti sustavno praćenje i nadzor provedbe istih. Cilj praćenja je omogućiti uvid u stvarno stanje provedbe mjera, odnosno odgovara li trenutačno stanje provedbe planiranom provedbenom okviru te hoće li prethodno postavljeni skup ciljeva biti ispunjen, u smislu očekivanih rezultata prema utvrđenom planu i programu.

Nadležno tijelo za praćenje Strateškog razvojnog programa općine Garčin je upravo Općina Garčin, s obzirom na to da na području općine ne postoji ni jedna druga mjerodavna institucija koja bi isto mogla provoditi. Kako Općina svake godine dostavlja izvješća o provedbi svojih projektnih aktivnosti prema regionalnoj i nacionalnoj razini, upravo će ista biti i glavni pokazatelj uspješnosti u provedbi ovog dokumenta, kao i korektiv u slučaju bilo kakvih odstupanja (posebice ako su ona usmjerena na intenzitet provedbe). Osim za praćenje ostvarenja provedenih aktivnosti, dobiveni će se podatci koristiti i prilikom evaluacije učinaka istih na ostvarivanje postavljenih ciljeva. U predmetnu evaluaciju moraju biti uključene detaljno opisane aktivnosti, vremenski planovi te u istima moraju biti određeni nositelji predmetnih aktivnosti. Sustav pokazatelja postignuća sastoji se od:

- pokazatelja dugoročnog učinka na ciljeve razvojne politike,
- pokazatelja izravnog pozitivnog učinka na ciljne skupine,
- pokazatelja dugoročnog utjecaja na razvitak općine.

8. Komunikacija i informiranje

Kako bi postavljeni prioriteti, mjere i ciljevi bili uspješno provedeni, potrebno je za to uključiti i čitavu lokalnu zajednicu. Jedinica lokalne samouprave nije u mogućnosti samostalno sve provesti pa će za to biti potrebno neprekidno informiranje javnosti. Tako će se povećati i transparentnost u provedbi zacrtanih prioriteta, mjera i ciljeva, ali i potaknuti zajednicu na aktivnije uključivanje u provedbu predmetnog dokumenta. Upravo takva vrsta komunikacije i odnosa uspostavljena je i prilikom izrade Strateškog razvojnog programa općine Garčin, s obzirom na to da su na radionice bili pozvani i uključeni svi sektori: javni, privatni, civilni. Najvažniji cilj je informirati javnost, podići svijest i razumijevanje o važnosti predmetnog dokumenta, omogućiti ciljanim skupinama razumijevanje svih prioriteta i mjera, kao i njihovu svrhu, te važnost njene usklađenosti s ostalim strateškim dokumentima na regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

Kako bi transparentnost u provedbi predmetnog dokumenta bila na najvišoj razini, informacije o svim koracima u provedbi Strateškog razvojnog programa općine Garčin bit će redovno objavljivani i ažurirani na:

- a) web stranici Općine - i do sada su uloženi veliki naponi kako bi svi dokumenti bili objavljeni na mrežnoj stranici Općine, na kojoj će biti redovno objavljivani i svi koraci u realizaciji predmetnog dokumenta te eventualne izmjene istog;
- b) društvene mreže - Općina će redovito objavljivati sve aktualnosti;
- c) mediji (tisak, radio i televizija) - Općina će redovito informirati javnost objavljivanjem članaka, javnim nastupima, tiskovnim konferencijama i obavijestima u regionalnim i nacionalnim medijima;
- d) publikacije i promotivni materijali.

U skladu sa zakonima Republike Hrvatske, vodit će se računa o pravu na jednak pristup informacijama. Invaliditet, etničko podrijetlo, spolne i dobne razlike bit će uzete u obzir pri oblikovanju komunikacijskog pristupa, te će se i model komunikacije prilagoditi pojedinim ciljanim skupinama. Svi će materijali biti dostupni u prikladnim formama te će pravo na informaciju biti zajamčeno svima kroz lako dostupne i prilagodljive oblike distribucije informacija kako je ranije i navedeno.

9. Zaključak

Općina Garčin intenzivno radi na provedbi Strategije razvitka Brodsko-posavske županije, kao i Strategije Europa 2020 i Strategije Europa 2030. Strateški razvojni program općine Garčin izrađen je u skladu s Pravilnikom o obveznom sadržaju, metodologiji izrade i načinu vrednovanja županijskih razvojnih strategija (NN 53/10), a koji je propisalo Ministarstvo regionalnog razvitka i fondova EU (MRRFEU). Isti dokument jasno određuje potrebe općine Garčin, razrađuje viziju, ciljeve, prioritete, mjere, ideje, projekte, ali istodobno nudi jasno razrađen plan aktivnosti i status pojedinih projekata. Općina kao institucija ovim dokumentom preuzima odgovornost projekte od faze ideje dovesti do krajnje realizacije u predmetnom razdoblju, što će ponajprije ovisiti o mogućnostima prijave tih projekata na druge izvore financiranja.

Kako bi uspješno pokrenuli razvitak općine kroz predviđene projekte i kroz jasno zacrtane planove, od velike važnosti je i pomoć i suradnja s civilnim udrugama, gospodarstvenicima, poljoprivrednicima, kao i svim drugim pojedincima koji svojim konstruktivnim razmišljanjem i radom žele doprinijeti razvitku lokalne zajednice. Upravo ovaj Strateški razvojni program općine Garčin daje odgovor na pitanja – što, kada i kako trajno stvoriti sliku mjesta kao: «Garčin – tradicionalna općina modernih pogleda usmjerenih prema svakom pojedincu kao glavnoj okosnici kulturnog identiteta i gospodarskog prosperiteta temeljenog na poljoprivrednim, proizvodno-prerađivačkim i turističkim aktivnostima.»

10. Prilozi

10.1. Obrazac za prikupljanje projekata

Općina Garčin

Obrazac za prikupljanje projekata /projektnih ideja

(max 2 stranice)

Predlagatelj/nositelj projekta	
Potencijalni partner/i	
Sektor (vrsta subjekta)	
Kontakt osoba: e-mail i telefon:	
Naziv projekta	
Kratki opis projekta (cilj, aktivnosti, očekivani rezultati)	1. Cilj/ciljevi projekta:
	2. Glavne aktivnosti:
	3. Očekivani rezultati projekta:
Razina spremnosti projektne ideje /projekta	1. Projektna ideja - ideja koju ćemo dalje razrađivati i prikupljati potrebnu dokumentaciju (max 5 rečenica):
	2. Srednja razina spremnosti - do sada je projekt razrađen i ima djelomično pripremljenu sljedeću dokumentaciju (navesti):
	3. Visoka razina spremnosti - projekt ima pripremljenu <u>svu potrebnu dokumentaciju</u> za početak provedbe (navesti):
	Napomene/komentari (prepreke u pripremi projekta; dokumentacija koja nedostaje i dr.):
Očekivano trajanje projekta (mjeseci)	

Procijenjena vrijednost projekta (EUR)	
Mogućnost sufinanciranja i predfinanciranja (DA/NE)	